

1
IVSTI LIPSI
EPISTOLARVM
SELECTARVM
CENTVRIA
SINGVLARIS

Ad Germanos & Gallos.

ANTVERPIAE,
EX OFFICINA PLANTINIANA,
Apud Viduam & Filios Ioannis Moreti.

CLC. ICC. XIV.

*Cum Privilegijs Caesareo & duorum Regum
& Principum Belgarum.*

AVSTRI-1751

EPISCOPALIA

FEELCTARVM

CENTVRIA

SINGVLARIS

Ad Germanos & Gallos.

AVTENTICE

EX OFFICIO A. P. LANTIERI

Apud Viduam & Filios Joannis Montani.

CLC. I. CC. XIV.

Curia Principis Castellae & Comitis Rubei
& Principum Belgicarum.

ILL^{MO} ET REV^{MO} DOMINO
D. OCTAVIO
FRANGIPANO MYRTO
EPISCOPO TRICARICENSI,
NVNCIO APOSTOLICO

cum potestate LEGATI LATERALIS.

MITTIMVS ad te exiguum munus, imò non mittimus, sed ipsum spontè ad te ibat. Ad GERMANOS ET GALLOS Epistolæ sunt: vtraque natio suum sibi patronum asserebat, & lucem hanc nominis præscribi adfectabat. Quis nescit in Germaniâ te per plures annos, nec vno sacrorum Principe, sacra & religionem direxisse, defendisse, propagasse? Idque eâ curâ, industriâ, & quæ propria tua laus est, prudentiâ: vt exemplum à nemine accepisse, posteris tradidisse, ab æquis peritisque arbitris iudicaris. Et si arbitrio aut testimonio quid opus? res vociferatur, & Germaniæ ea pars confusa antè aut tenebrofa, statim vbi tuum illud lumen affulsit, mutata in melius, anti- quam iam pietatem & felicitatem spondere sibi audet. O regio,

Rebus opima bonis, multâ munita virum vi:

fauemus, & tamen inuidemus: atque ecce ipsum illud fidus ad nos traximus, consilium & auxilium in rebus nostris turbatis dicam, an desperatis? Non hoc dicam, sub optimis Principibus, & talibus adiutoribus: age Ill^{me}, tu quoque naua operam, & Summi illius CLEMENTIS auspiciis, praua hæc & nouitia opinionum pelle, calamitatem & cladem non Belgicæ tantum, sed Europæ. Mone, doce, persuade: vis ingenij & oris adest: adest auctoritas simul & comitas, illa venerabilis, hæc amabilis: & nescio vtra efficacior ad mouendum & trahendum. Imò ista, me quidem iudice: quâ sic vteris, illâ saluâ, vt in omnium pectora te insinues, & gratiâ impetres, quod nec imperio alius cogat. Itaque virtutes tuas & inspicimus simul, & suspicimus; & tamen accedimus, facili illâ humanitate inuitante: vt elogium hoc verè subsignem, neminem fuisse quem prouincia nostra magis reuerita sit, minùs verita: & quæ duplici isto affectu tota in te fertur Venerationis pariter & Amoris. Nolo secundâ oratione diutiùs hæc attollere: & fateor oneri me non subsistere: GALLI etiam ad se vocant, qui pariter nomen hoc tuæ gentis carum iamdiu & clarum habent. An non habeant, ab illo FABIO FRANGIPANO patruo tuo? viro, vt verbo dicam, omnibus virtutis & prudentiæ numeris absoluto. Qui *Calatinus* primò Episcopus, mox *Nazarenus* *Archi-*

Archiepiscopus, sextum legatus in Galliam, funestis illis & pænè exitialibus diffidiis, à *Pio Quinto*, *Gregorio Decimotertio*, & denique *Sixto Quinto* Pontificibus missus: in salutem florentissimi regni non operam & vires tantum, sed vitam contulit & impendit. Obiit enim in ipsa eâ legatione: obiit? corpore quidem: sed nomine & claritudine æternum in eâ gente viuit. Hic te ita sibi sanguine proximum amabat & pectori induerat, vt laborum simul & virtutum, exque iis dignitatum, heredem destinares: quod factum est, & velut facem ab eo acceptam in hoc Legationis laborioso, sed glorioso cursu, indefessus retines ac præfers. Vides Ill^{me} Domine quam verè dixerim, fauēte, imò vocante vtrāque natione, tuū nomen huic opellæ inscribi. Utinam operi possem dicere: nam hoc debebatur: sed vt benignitas tua communiter in omnes, priuatim in me est, & ab annis decem fuit, ab optimo maximoque animo hoc etiam leue accipies, quid? confessoriam, non liberatoriam tabellam. Deuincti meritis tuis omnes Belgæ, ego inter eos, sumus: & grates laudēsque verbis dicere possumus, rebus factisque referre non est in nostrā manu. Fatemur, cōsignamus: DEVS HOMINESQUE TESTES SVNTO: & ille tutorem se porrò tuum ILLME & REV^{ME} DOMINE, isti fautores in æuum præstent, Louanij, III. Idus Febr. ∞. MDCLII.

AD LECTOREM.

Ides ad GERMANOS ET GALLOS CENTURIAM: sed vel duas potuisses. Quasdam enim epistolarum consilio, ut te non celem, differimus; quasdam præter animum, quæ nobis ignavis inuitisq; perierunt, aut certè sunt in manu eorum ad quos missæ. In memoriâ plures habeo, quas decebat inter alias, imò ante alias fortasse poni: quid facerem? perierunt ut dixi, meâ an alienâ negligentia, culpâ an casu, tamen perierunt. Moneo, ob amicos quosdam: quibus hoc, quantum est, honoris & amoris debebam, & animo dabam. Re non licuit: licebit, si exemplaria ad me mittere tanticensent. Quamquam & in Centuriis AD BELGAS intercurrunt etiam ad alias nationes: magisq; in MISCELLANEIS, quas dare nunc cæpi. Hæc scire te volui Lector, & saluere.

INDEX

INDEX

EPISTOLARVM

CENTVRIÆ

Ad Germanos & Gallos.

A DAMO Gallo Poppellio, Baroni Lobkowitio xc- vij.	Leopolitano xlvi, lxxxij. Dominico Baudio lj. F.
Andrea Viritio lxj. Andrea, Episcopo Vratislavien- si, &c. viij, xij.	Florimundo Ramundo, Senatori Regio xxij, lxxij. Francisco Aersenio lxij.
Antonio Fabro Boderio, Legato Regis Galliae lxiv, lxxvj, xc. Antonio Fabro I ^{cto} lxxxix.	Francisco Leistingo c Francisco Pythæo I ^{cto} xcij. Frederico Morello lxxvij.
B. Bartholomæo Buchouio, Pomera- no xcix.	Friderico Lindebruggio lxx. Frontoni Ducao Presb. Soc. Jesu xix.
Bernardo Montgalliaro, Theolo- go & Ecclesiastæ eximio lxxix. Blasio Huetero, Principibus N.N. à Secretis xxxvj.	G. Guilielmo Barclayo lvj. H.
C. Christophoro Harleo xvij. Claudio Boucaultio l, lvij.	Hadriano Turnebo Had. F. xxxiv. Henrico Ranzouio, Vicario Regis Daniae ij.
Claudio Groullarto, Præsidi lij. Consulibus & Senatui Imperialis opidi Francofurtensis lxvij.	Hermannno Comiti à Mander- scheidt, &c. lxv. Hieronymo Ferrerio V.N. lxxxij.
Cyrillo Magno Archimandrita Alexandriae & Exarcho lxxxiv.	F. Jacobo Augusto Thuanano, Præsidi xxxv, xlix, lxxj, xcij.
D. Dauidi Hilcheno, Regi Polonia à Secretis xlii.	Jacobo Bongarsio xxj. Jacobo Monauio xv, xxxvij. Jano Grutero vj.
Demetrio Solikouio, Archiepiscopo	Jano VVowereno ij. Joanni Alnpeckio, cui Leopolita- no

no	lxxxv.	fidi	xlj, xcj.
Ioanni Baruitio, <i>Cæsari à Consiliis</i>		Nicolao Redingero	xxxviij.
<i>& Secretis</i>	xxix.	Nicolao Rigaltio	xcv.
Ioanni Buchario, Theologo	xxv.	P.	
Ioanni Dyenbergio à Remen	xcvj.	Paullo Moræo	xl, liij.
Ioanni ab Hollant.	xlviij.	Petro Pythæo J ^{to}	xx.
Ioāni Osleuio de Leuenhaim	xxiij.	Philippo & Ferdinando vtrius-	
Iosepho Scaligero Julij F.	xvj,	que Bauariæ Principibus	v.
xxiij, xxviij, xxxij, lix, lxxx-		Philippo Cospæano	lxij.
vj.		R.	
Isaaco Casaubono	xlj, lxx, lxxiv.	Renato Pinæo, Senatori Regio	
L.		xlj.	
Liuiino de Succà	x.	Richardo Baroni Starnbergio	xj.
Ludouico Swartzmaiero, <i>Cæsari à</i>		Roberto Denyæo V. N.	xcviij.
<i>Consiliis</i>	xxx.	Rumoldo Mortierio	xlviij.
M.		S.	
Marco Velfero	j, viij, xij, xiiij,	Sebastiano Rolliardo I ^{to}	xlvi,
xviij, xxvj, xxxiij, xxxix, li.		lxvi, lxxv, lxxxviij, xciiij.	
lvij, lx, lxviij, lxxiij, lxxxj.		Simoni Toelmanno I ^{to}	ix.
Mariæ Gornacensi	xxviij.	Stephano Pighio	xxxj.
Marquardo Frehero I ^{to}	iiij.	T.	
Martino Delrio Presb. Soc. Jesu		Thomæ Mermanno, Medico &	
lxxx, lxxxviij.		Consiliario Ducis Bauariæ	lv,
N.		lxxviij.	
Nicolao Brullario, Silerio, Præ-			

IUSTI LIPSI EPISTOLARVM

CENTVRIA SINGVLARIS

Ad Germanos & Gallos.

EPISTOLA I.

Augustam.

I. LIPSIVS MARCO VELSERRO S. D.

V VERÒ seriò me amas, qui è longinquis illis oris auram ad me mittis tui affectus, eamque in litteris etiamnunc calentem & spirantem. Quis ego sim, nisi redamem? non dicam humanioris viri nomine, sed nec hominis quidem dignus. Accedunt plura quæ inuitant, eruditio, cultus ingenij, & ea quæ vidi in tuis scriptis. Mi Marce, ne blandiamur inter nos: amo te, & dignus es amore. De libello ad me misso gratiam habeo. cœpi legere, non perlegi: ita hîc interpellamur amicorum salutationibus, colloquiis, conuiuoliis, & quæ solennia esse scis in recenti aduentu. Vêni enim iamnunc Francofurtum, & valetudinis curandæ causâ in Germaniâ vestrâ, aut eius limite, paullisper commorabor. Tu utinam propior sis! profectò te viderem, & sermone atque ipso vultu hunc adfectum declararem, quem nunc scripto. Quis scit, an non aliquando fiet? Nunc salue, & Velleium nostrum à me accipe, quem iam vulgaui. Francofurti ad Mœnum. xviii. Kal. Maijas. ∞. Io. xci.

EPISTOLA II.

HENRICO RANZOVIO, *Vicario Regis Danie* S. D.

LITTERAS tuas accepi, & mœstus legi, ob mœstitiam quâ tu affectus. Amisisse te optimum filium video, in magnâ
A indole

indole virtutum, & spe honorum: & in hac senili ætate tuâ, sentio quàm sit hoc grande vulnus. Reuerâ tecum doleo, & quod à me petis faciam, vt monumentum aliquod extet celebrandæ eius memoriæ, & leniendo dolori tuo. Profectò optima illa pietas siue gratitudo in defunctos, laudare & meminisse. Cœpi iam aliquid pangere, sed totus in curandâ valetudine sum per fontes istos Spadanos, quibus dies, imò septimanas aliquot iam vtor. Vbi illa paullo firmior (Deus, vt spero, dabit) hoc quoque, quod cœpi, dabo perfectum. Te interea oro atque hortor, ne luctu te abiicias, & memineris loci atque ordinis quem tenes; & quàm nihil à te geri diciue potest, quod non in voces atque oculos incurrat aliorum. Præsta te dignum famâ illâ, quæ de prudentiâ tuâ & eruditione iamdiu sparsa. Præi exemplo patribus, quomodo orbitates & hæc vulnera ferenda sint, quæ infliguntur à diuinâ manu. Solari te nolui, & tamen solor. Quid enim queri aut dolere possumus, si hæc à Deo? Atqui esse ab illo, Christiani nos non scimus solùm, sed cottidie profitemur. Imò rogamus eum etiam, *vt fiat voluntas eius*: facta est, feramus. Sed hæc in scriptum ipsum differamus. De me scito, non reuersurum in Bataniam, & iam petiisse missionem. Causa est valetudo; tum etiam adiunctæ aliæ, quas pro prudentiâ tuâ facilè diuinabis. Nobis displicet, in bello aut partibus vltra esse. Itaque sumus nunc in agro Leodicensi, atq; in eâ liberâ ditione diutiùs subsistere meditabamur. Quid deinceps consilij capiam (probi semper apud probos:) ego te non celabo, quem verè amicum sensi, atque vt deinceps esse pergas, te, Vir Illustris, ex animo rogo. Aquis Spadanis. xviii. Kal. Iul. ∞. Io. xci.

EPISTOLA III. *Hamburgum.*

IANO WOWERENO S. D.

Mi Iane, ego ad vos non reuertor. Doles & vultum contrahis? noli, valetudo sic postulat, quam decretum mihi firmare (nisi Deus abnuir) aquis istis Spadanis. Eæ in Leodicensi tractu sunt, famâ inclytæ, & salutare iam multis. Tibi & tuis studiis ex animo faueo, adiutum etiam volo: & faciam, vbiubi occasio se dabit. Nunc *ὀλιγοπτελέω, vt cum Homero hoc dicam,

* tenuius
valeo,

dicam, nec corpusculum hoc nisi animo sustento. Ideò nec scrip-
tioni longæ sum, nec monitioni. hoc instillo tantum, antiqua
& antiquos ama: imitare etiam, sed cum modo, & citra affecta-
tionem, quæ sæpè huic tirocinio se iungit. Voces illæ rariores &
priscae, mihi crede, eloquentiam non faciunt: & quamquam le-
ctionis aut doctrinæ aliquod specimen præferunt, tamen iure
hanc *κακοζηλίαν damnat & appellat Augustus. Me qui in eâ clas-
se censent, rideo. vide nostra: aspergi tale aliquid, sed ut saltem
videbis, non superfluere aut abundare. Plura aliàs. nunc paren-
tem utrumque à me saluta, & dic affectus & comitatus memo-
rem esse, quam in domo exhibuerunt, & ætatem fore. Tu mei,
mi lane. Aquis, xviii. Kal. Iul. ∞. Iō. xci.

* *prauam
amulatio-
nem*

EPISTOLA IV.

MARQUARDO FREHERO I^{ro} S. D.

Si quisquam in eo tractu, ad quem ex animo & libens scri-
bo, fateor te eum esse. Ita me cepisti, cum humanitate & be-
nevolentia, quam coram ostendisti, tum promptitudine & fide
promissi beneficii (de Ammiano loqui me scis) ut Lipsium pla-
nè & verè censere dehinc possis inter tuos. Regione disiungimur,
magis quàm censueram. nam tunc statueram circa Moguntia-
cum aut Confluentiam hære: sed quid ad rem, si animis co-
hæremus, quos nulla intercapedo seiungit? Scribamus inter nos,
& quod caput es, amemus inter nos: fruemur etiam absentes
veræ amicitiae gaudio & fructu. De me, Romanâ fide tibi pro-
mitto. Sum Leodici in studiis, & hoc tantum. Nam otij & quie-
tis, atque etiam solitudinis cupido, ad hæc loca me perduxit. Va-
letudinem fontibus refocillo & curo, quantum datur: sed anni
tempus & constitutio hæc *ὕετός τις impediuit, tum etiam Aula
quæ ex transuerso venit ad nostras Aquas. Ita me fugauit, sed bre-
ui, nisi fallor, reuersurum. Plura non habeo, quàm hoc iterum
inculcandum, me ex animo esse & fore tui amantem. Leodici.
postrid. Nonas Sept. ∞. Iō. xci.

* *pluvialis*

EPISTOLA V.

SERENISS. PRINCIPIBUS,
 PHILIPPO *Episcopo Ratisbonensi*, & FERDINANDO, *utriusque*
Bavariae Principibus.

SER^{MT} ET REV^{MT} PRINCIPES,

AFFECTVS qui mihi & bonis omnibus est erga inclytam familiam vestram, fulcrum hodie & columnam pietatis, me impulit ad scribendum: tum etiam vestra propriè humanitas, cuius gustum cepi in coloniâ Treuïrorum iam nuper, etsi transiens & per viam. Gaudis in animo sum aspectu vestri, fateor; & magis, recordatione studiorum & vitæ, quam elegistis. Illa, ad bonum publicum & prudentiam directâ; hanc ad pietatem & salutem; ad quam nisi pertingimus, malè & infelicitè decurrimus hoc quidquid est vitæ. Vt athletæ in stadio oculos ad metam & brauium intendunt: sic nostra mens debet ad cælum, & æternam illam palmam. Cetera caduca, oriuntur & abeunt nobiscum; nec stirps, aut genus, aut opes sunt, quæ eximant nos aut nostra à immortalitatis hac lege. Fama tantum longa bonis studiis artibusque parari potest, ac vita æterna bonâ hîc vitâ. Neque ego hæc monendi causâ dico Ser^{mi} Iuvenes (domi habetis qui moneant; & ætas iam vestra, quæ à se intellegit & sapit:) sed excitandi magis, & in optimâ viâ quam iniistis confirmandi. Germaniam vestram intuemini, apertis aut occultis diffidiis laborat: Europam reliquam, ardet ciuilibus ferè externisque bellis. A vobis talibus (iuxta Deum) spes & medicina his malis: crescite, & venite ad tutelam reip. & clauum, & eripite eam pro virili è fluctibus, quibus iactatur. Deus vobis, SER^{MT} PRINCIPES, hanc mentem det, & vnâ robur. Valete. Leodici, xvi. Kal. Octob. ∞. Id. xci.

EPISTOLA VI.

Dantiscum.

IANO GRVTERO S. D.

EGO verò diligentia tua in scribendo herbam porrigo; diligentia, sed non amor. Sæpè me compellasti, fateor, atque ego filui: quid mirum in hac peregrinatione & , Scythæ

in morem, instabili circumactione? Vis breuiter nosse meum iter? E Batauis Hamburgum, hinc Francofurtum, hinc Coloniā: atque illinc, cū in metā me esse censebam, iterum retrouersum Confluentes & Treuiros, & per magnas denique ambages, Spadanos fontes. Quis locus ibi aut opportunitas scribendi fuit? imò ægrè corpusculum hoc sustentauī, imbecillum ut scis, & vix tot molestiis ferendis. Tamen uiuo, & mediocriter valeo. Causæ discessus quæ mihi fuerint, nec tu inquiris, nec ego nunc expromo: hoc tantū, deliberatum mihi, quod nunc peregi, ante annos quinque; & memoriā tenes me aliquando Bremam vsque. Causæ etsi occultæ, tamen iustæ, & quæ à nullo temporum lapsu dependent. At tu etiam de mutando? ego te illuc stabilem censebam, & quasi tabernaculum collocasse tuæ vitæ. Sed video causam aliquam arcanam esse, & quæ Gruterum ipsum tangit: quam non eleuo aut refello, suadeo tamen ut omnia modestè. *Æuum* mi Grutere semel noueris, & ubique multa ferenda. *Suspicionum* tuarum libros vidimus, nec pauca in iis peracuta. Calcar testimonij & iudicij mei hoc habe, perge: sed hinc quoque modestè. Quid opus in *Liberum* illum tam liberè? ego pro amico suadeo, desiste. At enim meretur. Deus bone, quis finis scriptionum, si in eos omnes incurrimus, qui castigari merentur? Quin meum exemplum vide, nec in eos quidem qui incurrunt. Ita N. nuper neglexi, & nunc Domitianum: & quod in Diodorum, nescio an velim infectum. etsi res illa grauior, & digna tractatione. Ob hæc quidem leuia, & verba & litteras, quid alteri alteros flagellamus? Melioris sententiæ testis & arbitra semper erit hæc aut alia ætas. Vale. Leodici. iii. Non. Oct. ∞. Id. xci.

EPISTOLA VII.

Augustam.

MARCO VELSERO S. D.

MENTEM ad te sæpè mi Velsere, litteras rarò mitto. Ignosce. naturā atque animo alacer sum, sed languidam manum & corpus reddit hic languor. Quem sublatum aut leuatū iri sperabamus his Fontibus: nondum factum, & ferimus, quo animo oportet decreta illa omnia diuina. Hoc solatur sal-

tem, quòd animo interiori quies parva per hanc peregrinationem, imò ut rem dicam, migrationem. Nam certò emanemus è Batavis, & credo ab aliis te iam audisse. In hac vrbe nunc sumus, non ut domo tamen, sed hospitio: & nisi fallor, hoc Vere migrabo. Quò? nondum constitui, & patriam vellem, sed ea sic turbat, ut vix prudenter de eâ cogitemus. Vocamur tamen ad veterem sedem nostram & Musarum, Louanium: etiam in Italiam, à magno Etruriæ Dynastâ. Neque nollem, vel Medicæ stirpis causâ, fataliter pænè dixerim natæ ad hæc studia instauranda vel fouenda: quod Cosmus, Laurentius, Leo dicent: sed imbecillitas me tenet, neque per eam decido. Pseudo Velleiana illa vidi. & an ego à te dissentiam? primo oculi iactu agnouit & deprehendi falsum illud metallum: quod miramur (imò non miramur, ut homo fuit) *Lazium* venditasse pro auro. Sed tu ad Lydium lapidem affricuisti (sine blanditiâ dicam) accuratè & doctè. Nos multa in hoc otio colligebamus, disponebamus, summam manum vix imponebamus, quia Typographus non hîc ad manum. Etiam hoc addo. ambituunculam illam scribendi aut edendi, abire paulatim à nobis, qui scimus supremo illi Iudici non scripta nostra approbanda, sed facta. Vale mi Velsere. Leodici. Idib. Nouemb. ∞. IO. XCI.

EPISTOLA VIII.

*Vratislaviam.**Illmo & Rev^{mo} Domino*

ANDREAE, EPISCOPO VRATISLAVIENSI,
utriusque Silesiæ Præfeto.

EPISTOLAE tuæ partem vidi, quâ de me erat: ô Deus, calidè & cum affectu scriptam. Vnde autem mihi à talibus hæc benignitas? quibus ne nomine quidem (eundem Deum testor) notum me censebam. Sed nimirum ut portus in mari ille idem statuit, iactatis refugium: sic vos magnos patronos, quibus in turbidâ fortunâ recreemur. Voces amicas & laudes offers: eas tantùm? auxilia & opes, & denique domum ac contubernium tuum, quid vel felici magis optandum? Sed candidè agam, appetere hæc me fateor, non tamen accipere. primum, quia multitudo ab omni longiore viâ arceat & auocat; tum etiam quia familia

milia & vxor, nullâ Suadâ in longinqua ea loca perducenda. Duo hæc nisi sint, imò alterum istud nisi sit, vtar hac inuitatione, & veniam ad condictum: saltem vt viderem, fruere, gratias ore agerem, pro beneficiâ hac rarâ, nec nostri æui. At tu, Germaniæ tuæ decus, nihilominus me tuum cense, si non vsu, tamen mancipio: sicut & fundum aliquem in peregrino solo possis, numquam à te visum. Sed an non videndum? ambigo: & motus aut inclinatio aliqua rerum (quæ apud nos in præcipiti) facile non mittant me ad vos, sed pellant. Ill^{me} & Reu^{me} Domine longum vale publico, cui natus es, bono. Leodici, Kal. Mart. ∞. Id. XCII.

EPISTOLA IX.

*Coloniâ.*SIMONI TOELMANNO I^{to} S. D.

SVAVES mihi amicorum litteræ, sed eorum maximè (non nego) qui sunt è disciplinâ & velut sinu nostro. Natura hoc dedit, vt beneficia nostra amemus: tum vtique magis, si grati sunt, in quos collata. Eum te esse scio & video, mi Toelmanne: ita amanter, vel ardentè potius, scribis. Querelam tamen interponis, sed eam quoque ab affectu, quòd Coloniâ transiui, nec te vidi. Ita est, sed verbo tuo ipso me excusas: quia verè transiui, subsistendi nec copia nec causa fuit. Quòd si aliàs (& quis scit? nondum enim sedem fixi) si, inquam, aliàs illac iter; ego te videbo, adsidebo, nec sermonibus solùm vestris, sed conuiuiis dabo. En, nonne satisfeci? vtinam in aliâ parte epistolæ tuæ possim, quæ est de *Suetonio* publicando, & meis ad eum scriptorem Notis. Plures vellent, & egerunt mecum, fateor: quid si ego ipse velim ante omnes? Diu eum triuimus, docuimus, vt scis, in publico: nec mirum, si dixerim esse, quæ scribere aut commentari vtiliter possim. Nec tamen faciam nunc quidem, mi Toelmanne, nec debeo: quid ita? quia Læuinum Torrentium scire debes, amicum nostrum, iterum parare Commentarios suos, & correctius & vberius scriptos. Imò iam nunc credo excudi. Quid ergo? vis, concurrere me in eodem opere, & eodem tempore? Emulationem ea res habeat, & quantumuis amici simus, occultam offensiunculam aut morsum. Non ego fecero. & alia
spatia

spatia in hoc vasto campo, per quæ industria nostra decurrat: si tamen valetudo, & hæ turbæ publicæ permittent. Illa anceps, fragilis; hæ magnæ, assiduæ, & quæ parum promittunt laxamenti. Si tamen; non cessabo, & aliis etiam me natum cogitabo. Vale. Leodici, postrid. Kal. Mart. ∞. ID. XCII.

Hartgerum dimisi cum eiusdem pænè argumenti litteris, sed & has submisi, si ille fortè tardius (nam circumagitur) ad vos veniret. Ipsum *Hartgerum* amo, iuuenem honestum, & talium amantem.

EPISTOLA X.

Coloniæ.

LIVINO DE SVCCA S. D.

QUOD bis in viam & discrimen te dederis, videndi mei causâ, atque id frustra; doleo tecum, mi optime Succa. Vides Deum nolle, & amorem affectumque tuum prorsus depurare velle, & ab omni externo aspectu aut specie, reuocare ad interna. Quid est, quod tu aut boni ametis in Lipsio? ea quæ videtis, etiam cum illum non videtis. Corpusculum hoc vile, fragile: in animo aliquid fortasse est, quod altum sit, sed ab alto. Amplius addo, si me videas, me & famam meam quæras. Nihil in nobis splendidum, nec in habitu, gestu, aut verbis, ad ambitionem huius ævi. Quidquid sumus, introrsum sumus: excipio cum cathedram aut suggestum conscendi, illuc quoque externa aliqua Venus fortasse circumfunditur, & nobis adest. En, quàm simpliciter me tibi aperiâ, & (quod solari te possit) etiam absenti ostendam. Eâdem simplicitate accipe de scripto, quod editum in nos fremis & indignaris. At non ego. Quid mirer & indigner in re, quæ ab aliquot iam annis assidua; cum nihil magis crebrum inter litteratos, quàm digladiari & conuitiari? Quod malo more fit (fateor) & pessimo etiam publico litterarum. Quis eas amet, aut æstimet, quæ tales efficiunt sui cultores? Quamquam iniusta hæc culpatio sit; & pravi isti animi adferunt vitium, non ab iis trahunt. Atqui ego etiam in vitio, & in seculi mei culpâ, si respondeam, & lacescenti opponâ arma. Modestè, inquires. Hoc ipsum pugnare erit, etiam si modestè: & nescio tamen an vlla res minùs admittat modum. Faciliùs compeasco animum à pugnâ, quàm in pugnâ. Ergo ingenia ista liberè sic lasci-

lasciuiant? Quidni? donec ætas aut melior ratio ea domet. Scilicet ego frenum dabo aut sistam, si rescripsero: quin magis excitabo, & efficiam ut, velut missâ mappâ, in me currant. Non superbe, sed liberè dicam. causâ aliqua scribendi iis est, me rescribere, & in famam venire per nostram famam. Tamen purgare te, inquis, obiectorum criminum debeas. Feci in quibusdam, apud quosdam: sed per epistolas, & priuatim. E quibus tamen vna ad *Monanium* edita etiam est, ut audio: nec probo, aut lætor. Et quæ autem ista crimina sunt? *Vitulus* dicor aut *Sesquiasinus*. Deus bone adiuua! periculum est ne subitò, & quasi *Circæâ* virgâ, in illa muter. non ea vis verbis nostri *Westphali*, & quamquam in barbaris, non agnosco magicum murmur. Quid amplius? *Oldenburgum*, *nidulum* dixi. Quod mare me purget? Atqui ita olim patriam *Vlyssis* Cicero: nec opidulum, sed insula ea fuit. *Summatibus etiam duobus viris me prætuli*. Egone? Non, inquit, sed alius quispiam, qui in carmine ita de te scripsit. Ergo etiam alienorum verborum sententia, aut veritas, præstanda mihi est? Scilicet nescimus, & insolens est, præsertim in Germaniâ, immodicas illas laudatiunculas libris præfigi: quibus quàm delecter, ego & amici scimus; nec vnquam tale aliquid in nostris, nisi verecundiâ recusandi. Et quod tamen superbum illud dictum? *Me astrum esse, illos stellas*. Est fanè *Gygantæa* vox, & petit cælum. Sed ipse atque alij audiant. non ego astrum sum, nec quidem inter stellas: terram me esse scio, & siquid cælitus infusum nobis, minus opinione vestrâ est, qui fauetis. Sed talia sunt reliqua illuc crimina: nisi quod vnum non excuso, dictum alibi lasciuius aliquid, aut liberius, in eius gentem. Utinam reuocare fas sit, atque etiam delere! Faciam, si viuo. Habes, mi *Succa*, longam, & pro animo tuo, epistolam; non meo fanè, qui ut in vitâ parcimoniam, sic in verbis amo. Vale. Louanij. v. Kal. Sept.

æ. l. d. XCII.

EPISTOLA XI.

Viennam.

RICHARDO *Baroni* STARNBERGIO S. D.

VIENNAM has ad te misi, etsi incertus an ea te haberet. Sed vel in casum dare litteras malui, quàm me in silentij culpam: & addo ingratitudinis, quia cultum & officia eximia tuæ

B

in

in me benignitati fateor debere. Obliviscar quis in me absens, & coram nuper Francofurti fueris? mei citius, & illius ingenij, quod ad humanitatem & gratitudinem Natura voluit propendere. Sum etiam nunc Leodici: & quò eam? Patria turbare pergit: nec ego quidem modum, imò vix spem video componendi. Bellum à nobis & in nostro solo geritur: sed consiliis & auxiliis qui immixti sint, puto nec te ignorare. Omnes magnam rem, nec falsò, Belgicam putant. & vt Isthmus ille inter Ægæum & Ionium mare, etsi brevis, verat vndas concurrere & misceri: sic mihi ista videtur, etsi haud maxima prouincia, magna imperia retinere & sistere, ne omnia peruadant & inundent. Tu me intelligis: & velim etiam in tuâ re audiendum. Sermone & scripto consului, de militiâ tuâ Gallicanâ: abnui, nec muto. Quid illinc petas? mercedulam? te indignum est, non eges. Honorem? vereor vt, qui eunt, huic litent. E peregrinatione fructum? vix ceperis hoc tempore, & tali vinculo, quod liberè te vagari non finet. Aliàs Galliam videto, sed pacatam: hanc sic turbidam & calentem illi,

Quos calidus sanguis, vel rerum inscitia vexat.

Ecce meam mentem, nec quibus ea tuta est, damnent. Apud vos etiam bella surgere audio, à potente illo hoste: ad quæ (si pugnare omnino sedet) honestiùs sanè eas, & pro patriâ ac pietate palàm te impendas. Nec si tu ac tui velint, valde equidem retentem. Sed tamen ætas tua, & nondum domus stabilis, magis in pacato manere suadeant, & artes illas colere, quæ in togâ & militiâ sint salutare. Fac, fac vt cœpisti, & iis imbutus patriam tuam & Cæsarem non manu tantùm, sed mente & consiliis iuuas. Voueo, & me tibi deuoueo, Illustris Domine, clientem. Leodici, iiii. Kal. Octobr. ∞. l. c. xcii.

EPISTOLA XII.

Augustam.

MARCO VELSERO S. D.

VENISSE me Louanium, etsi ex famâ scire te arbitror, debes tamen à me quoque, nisi parum diligens sim amicitiae institutæ cultor. Ea sedes me habet, inter medios bonos, palàm sensu bonum, vtinam & vitâ! Non sunt tranquillæ res, fateor,

teor, ne securæ quidem: tamen in Deo fidentem quid turbet aut terreat? Scripsimus DE CRUCE libellos tres, id est, de supplicio ipso Crucis, ad lucem historiæ sacræ & profanæ. Videbis, simul prodierint. nam in eo sumus, vt emittamus. Vtinam tui aliquis similis vel hic vel in viciniâ, cuius iudicio interdum vtamur! sed soli sumus, & excitare tamen conabimur optimas artes, per pessima hæc bella afflictas. Tu si quid agis, imò quia agis, fac sciam. Epistola imposita ad eum ita quem vides, ignotum mihi, atque ego illi fortasse: sed caussa pia est, quæ ad scribendum impulit, & ingenitum mihi pudorem detraxit. Feci rogatus, hoc excuset. Tu vale, & tui amantem ama. Louanij, iv. Idus Nouembr. ∞. IO. XCII.

EPISTOLA XIII.

ANDREAE EPISCOPO VRATISLAVIENSI,
Præfeto vtriusque Silesiæ.

AFFECTVM tuum in me, non verbis solùm promissis, sed rebus palàm probas. Illa honestissima scribis; has vltro offers, & muneribus me afficis non ex merito, atque adeò inexpectatò. Nuper quid detuleris, memini: vix gratias egi; ecce donum, & quidem carum, quia in eo tuus vultus. Quod hoc certamen est? Citiùs defatigabor gratias agendo, quàm tu promerendo. Extra blanditias, maius aliquid mittere potuisti, vix gratius: quia quem absentem colo, cœpi habere præsentem. In metallo effigies tua est, sed muta, & corporis: in epistolis imago animi, atque ea spirans. Ergo totum te possideo, sed animo. nam ab oculis ad istum redeo, & in eo te recondo. Ille ipse quis in te sit, vult magis ostendere, quàm potest. vt in angusto canali aut tubo, vbi aqua aquam trudit, sistitur, nec inuenit egressum: ita hoc ipso, quòd multa simul dicere volo & debeo, dico pauca. pauca, sed sincera. Amo virtutes tuas, non fortunam; te, non externa in te colo, & colam, quamdiu orbem hunc colam. Louanij, prid. Kal. Ian. ∞. IO. XCIII.

EPISTOLA XIV.

Augustam.

MARCO VELSERO S. D.

ORTELIVS ad me misit ea, quæ tu ad ipsum; id est, & literas, & exemplar pavimenti, atq; in eo imaginum, apud vos reperti. Libens illas legi, & hæc vidi. Illas, quia mei amica mentio, atque etiam conspectus desiderium, quod vereor ut te fallat. Qui Venetias me iturum dixerunt, pro aliorum magis mente locuti, quàm pro meâ. Vocarunt sanè Veneti, & honestissimè vocarunt: sed ego refragor adhuc & tardo, valetudinis maximè causâ. Quid enim ad eos adferam?

— *Dignitatem corporis?*

Animi virtutem? an vocis iucunda sonum?

Imò nihil nunc horum, & pænè cum eodem poëtâ dicam,

Sepulchris similis, nil nisi nomen retineo.

Nec enim deserit, mi Marce, vetus ille internusque languor, aliàs auctior, aliàs remissior, languor tamen, & velum aut impedimentum nostræ mentis. Quid querar? quid natus sim scio: imbecillum corpus, fragile, ad omnem contumeliam proiectum, morbi pabulum, mortis victima. En, sume spes & animos cras non future, aut alibi future. Sed quid philosophor? Hæc talia cotidie mecum, & studia etiam non desero, in publicis priuatisque malis leuamentum. Tu quoque in iis quæ cœpisti perge, ô patriæ tuæ verum lumen. Louanij, x. Kal. Nouemb. ∞. 15. XCIII.

EPISTOLA XV.

Vratislaviam.

IACOBO MONAVIO S. D.

MIMI verò graue numquam à Monauio appellari. Illónè, qui me sic calidè, & quidquid honesti est, amat? O me inscitum, si faciam, imò insanum pænè dicam, & quem aliquis iure ponat

— *fecundâ in gente Menenl.*

Mihi honos, mihi beneficium est, à vobis talibus & amari & appellari: facite, apud volentem semper, etiam si aliquando silentem. Quid mirum est? nimis variè distrahimur, nec quod volumus licet, inter occupatiunculas, quæ velut lictores circumstant & abducunt. Rhodoinanno tamen nunc respondi, viro insigni-

insigniter erudito, & poëta vel ad veterem Græciam eleganti. De scripto, quod à Gallo satum Germania vestra edidit: scio, scio, & vidi pridem. Quid ultra? nihil. nec opus est, me quidem iudice, in hunc athletam progredi ad scamma. Stilum meum carpit. sed quis? qui bonâ fide, cuius coloris prisca & germana Latinitas sit, nec in somnio vidit. Etsi cum legi, non tam me, quam qui me imitantur, tangit. Quæ autem hîc mea culpa est? non magis quam Sallustij, siquis Arruntius varo pede eum est secutus. Sua cuique laus aut culpa à se esto, alienâ nemo surgat aut cadat. O sæculum, in quo iacentia & languida quædam probantur, & hoc vocant Tullianos esse! Mea verò dictio aliquid & eruditum, & acre, & non calcatum habeat: sensus præferat, & ingenij non lumen solum, sed calorem. Sed omitto. quid autem ais de nouo Westphalo? Arieter pro suo nomine: rupem me habet. Abite caniculæ. ego ad vestros larratus exciter aut mouear? fiam ipse non aries, sed veruex. At tu vale mi Monauui, & carum mihi nomen Redigerum saluta. Louanij, postrid. Idus Decembr. ∞. Id. XCIII.

EPISTOLA XVI.

Leidam.

IOSEPHO SCALIGERRO IULII FILIO S. optat.

MVNVS libri tui, mi Scaliger, accepi, ex quo memoriam mei vigere apud te & video, & lætor. Nam de me quid dicam? ita mancant, aut fiant mihi, quæ optem, vt tu & tua mihi semper magna, nec affectum aut iudicium illud muto. Nos quoque sulcos ducimus, sed in puluere minùs erudito. Scripsimus AD POLYBIUM DE MILITIA, addimus POLIORCETICA eidem rei. Minùs valere te intellexi, & doleo: mihi idem est, sed iam vetus. In tam diutino languore viuere & spirare me, si non alij, ego miror. Fuit apud me *Gurges* vester, adolescens nobilis, contubernio tuo dignus; & ideo sic mihi gratus, vt ipse dicet aut scribet. Si quis talis, mitte etiam. ô si ego te, tu me! spem non pono. Nunc animo video, & amplector: salue. Louanij, XIII. Kal. Sext. ∞. Id. XCIV.

EPISTOLA XVII.

Augustam.

MARCO VELSERO S. D.

PERICLITARI apud te de constantia amoris possem, aut certe fide officij, in longo isto silentio, si mea hæc culpa. Cuius igitur? nullius. Quem enim accusem, nisi cum Homericillo Polyphemo *Vtin?* Ne ænigmata diutius loquar, scripsi ad te mi Velsere, binas misi, & neutras video accepisse. Quomodo igitur perierunt? iuxta tecum scio, & ideo *Neminem* accuso. De vnis tamen, propemodum scio: sed quid ad rem, aut quid causam meam iuuet? Hoc maxime, quod bona fide me culpæ & silentij purgo, & nunc ecce Ortelio submonente, iterum scribo. Quid autem? quod prius, accepisse me tua de *Augustanis rebus*, profecto mihi augusta. Scrio hoc audi. si popolare argumentum sit, per ora populi voles: nunc pietas te in arctiorem gyrum & famam compegit, sed vel sic apud bonos doctosque bonam. Stoicorum nostrorum scitum est, *Gloriam multorum iudiciis constare, Claritatem paucorum*: tibi & mihi ista sit, & malimus apud paucos boni magnique esse, quam apud plures. * *Oi μέιστοι κακοί*, aiebat olim sapiens, & nimis cottidie videmus. Credo idem mihi eueniet in POLYBIANA MILITIA, quam Commentario illustro. Res minime pro hodiernis moribus, & multa subtilius edisserenda, aut longius arcessenda. Labor in tenui, sed non tenuis. FAX nostra mox sequetur, sed per partes. Imbecillior valetudo non vult quæ volumus, & currentes sistit. Vale mi Velsere. Louanij, III. Idus Oct. ∞. IC. XCIV.

* Plures
mali,

EPISTOLA XVIII.

Lutetiam.

CHRISTOPHORO HARLÆO S. D.

VT Harlæi nomen in epistolâ vidi, fateor me excitatum. Tunc viri illius in Galliis, imò in Europâ clarissimi, filius es? tu ad amicitiam meam sic auidè & vltro venis? Equidem accipio, & admitto te, toto animi mei, vt sic dicam, sinu: non solum quia amor sic meretur, quem in me promissis, sed quia morum & ingenij elegantia, quam epistola tua ostendit. Age verò mi Harlæe, vtraque illa cole, mores dico & ingenium: sed omnia ad

ad priscum ritum: nec pietatem aut doctrinam aliam æstima, quam quæ sit antiqua. Galliam vestram, quæ lumina nuper habuerit, vides: extincta pleraque sunt per hoc bellum, & noua accendenda, quæ in orbe nostro, vt solent, luceant: hortor & opto, te inter ea esse. Nam quid deest? interna & externa omnia ad hanc spem adsunt, & manu te erigit & attollit ad hanc gloriam ipse pater, iam in summo. Vtinam ne publica calamitas modò obsit, quæ vestram & nostram Galliam atterit, sine modo, sine fine! Quis enim exitus? Thebanum aliquod par, & commorientium pugnam video: nisi subita aliqua pax partes animosque iungat. Quod equidem sine numine fieri vix posse puto: ita odia factionesque sunt, & obstinati multi, perdere aut perire. Quorsum ista? læta aliqua maluissem, in hoc auspicio & contestatione amicitiae: vix potest, cum Galliam cogito, amatam mihi semper, & amandam. Amici mihi in eâ gente, scio: & tu deinceps inter eos esto, mi Harlæe, quem pro meâ parte equidem amo. Louanij, iiii. Idus Sept. ∞. Id. xciv.

EPISTOLA XIX.

*Musipontem.*FRONTONI DVCAEO *Presb. Soc. Jesu* S. D.

ANNVS se circumegit, cum litteras tuas accepi, nec tu à me responsum. Itane soleo? sic cultor esse officij? non soleo, mi Fronto. Sed partim peregrinatiunculae meae, partim occupatiunculae, & in primis quod nemo se offerret qui ferret, omisssionem fecerunt: quod ita nunc purgo, vt emendem. Grata mihi tua scriptio: in quâ non beneuolum solum te præbes, sed beneficium etiam offers. Scribis habere te Chrysostomi quædam ad ludos, vel quod magis puto in ludos Circenses, non edita adhuc, aut publicè visa: missurum te, si velim. Non recuso, mi Fronto:

— * εἰ γὰρ καλὸν ἀνθρώπου δόσιν ἐστίν, quod ait ille. Sed tamen vt rem tibi dicam, non animus, non tempora nobis nunc ad ludos: miseræ, calamitates, priuatim habent & publicè, & credo vos quoque iis non expertes. Magis haueo videre (quod alterum offers) Iuliana illa poemata (Scaligerum scis me dicere) quæ vir ille par antiquis scripsit religione antiquâ. Hanc mi Fronto amamus, passi & passuri, si opus sit, pro eâ voces, calumnias, damna. Ah

* nec enim munus spreuisse decorum est.

vti-

utinam Gallia vestra sit, quæ olim fuit! sedes pietatis, schola humanitatis, gemina & decus orbis terræ. Mutauit & decidit, & ut iterum mutet, & in gradum se reponat, eritne nobis videre? Equidem voueo, & illum, qui omnia potest, precor. Vale mi Fronto. Louanij, Nonis Mart. ∞. Id. xciv.

EPISTOLA XX. *Lutetiam.*

PETRO PYTHOEO I^{cto} S. D.

Bis ad me scriptum de studio in me tuo, & curâ. quid si non scriptum? tamen liqueat mihi mi Pythoe, qui te etsi incognitum noui. Te inquam internum, illud quo es, diuinam tuam partem. *Nescio quomodo inter se animorum lumina vident*, ait scriptor quispiam: & ego scio ita esse, & conspirare ac conuenire etiam absentes, quibus cognatio est aliqua cælestis. Certè consentimus in studio ad virtutem, ad scientiam: & iam olim hoc nos iunxit. Velut symmystæ quidam sumus, & libamus ad has aras: tu etiam litas. Sed quâ de re, tuo nomine & iussu, ad me scriptum, respondi Thuano communi nostro, & apud eum videbis. De sensu meo dubitare non potes, quin vos amet, quin loca illa amet; ô viris magnis olim infessa. Sed res magna est, aduocationem peto, & finite deliberem. Louanij, postrid. Kalen. Nouemb. ∞. Id. xciv.

EPISTOLA XXI. *Lutetiam.*

IACOBO BONGARSIO S. D.

AMICA, & planè tui pectoris, ô Bongarsi, epistola ad me venit. Inuitas, quò nec inuitandus sim, si tempora, & non dicam pax, sed modica tranquillitas permittat. Quamdiu, & quoties, solem illum Europæ, regnorum regnum, animus mihi fuit videre? salutare & amplecti illustria illic lumina? Hactenus Fortuna mihi inuidit, mea non vestra, ut autumas: & carere hoc fructu, tum voluptate, meus dolor est damnum. Vel nunc facito, inquires, cum sic vocaris. Subitò non potest, multa impediunt, & nos qui vxores & familiam habemus, cum sedem alibi fiximus, non ut Scythæ mouemur. Priuati aliquot aspectus, an
affe-

affectus, tenent: tum & publici, quòd apud vos parùm etiam serenauit. Quid si bella & arma, vis me inuolui? quis mei porro vsus erit, nati & facti ad alias artes? Summa est, delibero: nec tu, si iudicium non affectum solùm consulis, improbabis. Pro quo quidem affectu tam puro, tam veteri (scio & semper agnoscam) gratia tibi esto mi Bongarsi, & paria me facere scito. Louanij, postrid. Idus Nouemb. ∞. IO. XCIV.

EPISTOLA XXII. *Burdigalam.*

FLORIMVND0 RAEMVND0, *Senatori Regio.*

HESTERNA vesperâ libri tui munus accepi; & legi statim, quod in eius fronte tuâ manu ad me præscripsisti. Agnosco affectum, video de me iudicium: illum amplector & repono; hoc verecundè amolior, & velim esse quem tu me facis. At ipsum etiam librum inspexi, & Capita aliquot libaui; quæ placere debent piis, & addo etiam eruditis viris, proposito, tractatione, & stilo. Propositum vtile, tollere & expungere errores, qui in Religionis ignominiam irrepsérunt; tractatio, dispositione & ordine commoda; stilus, contra popularem errorem, populi, benè & iudicio à te electus. Nec nos refugimus talia vestra iam olim legere, satis gnari, bonam mentem in omni linguâ promerere se & reuelare. Age mi Ræmunde, perge his atque aliis assertum ire piam & priscam veritatem; perge ipsum imperatorem militiæ nostræ, id est summum Pontificem, quem telis imò & machinis variè petunt. Nos sumus in tuis & Ecclesiæ castris, sub CRVCIS illo vexillo, quod descriptum & explicatum nuper à nobis, placuisse significas, & lætor. Quidni, in causâ pietatis? quæ mihi in oculis, fateor, cùm illa scripsi. Vale V. Cl. Louanij, viii. Kal. Sept. ∞. IO. XCIV. Collegam tuum, iam olim mihi amicû, Petrum Brachium, velim meis verbis saluere.

EPISTOLA XXIII. *Pragam.*

IOH. OSLEVIO *de Leuuenhaim* S. D.

QUOD coniunctionem meam appetis, mi Osleui, bonitate naturæ tuæ magis fieri existimo, quàm merito meo. Quid enim

enim in nobis (ex animo loquor) eximium? Voluntas fortasse aliqua & cupiditas ad scientiam & virtutem: sed quàm lento pede orbitam hanc presserim, ipse sentio, & quàm parum etiam promouerim in tot annorum conatu & inotione. Cùm aliis de causis id fit, tum maximè valetudinis meæ vitio; quæ pondus affigit, & velut plumbum, alæ huic honestæ cupidinis, me extollenti. Patiendum est. & hoc saltem litteræ & philosophia me docuerunt, nosse humana, ferre, inò & aspernari. O ludum, ô theatrum, quidquid hoc viuere vocamus! & fateor tædere me spectaculi, nec inuitum auditurum signum, quo cœtus hic abeat & dissoluatur. Interea tibi, mi Osleui, pro affectu tuo in me gratia esto, sed & pro iudicio, quod honestissimum de me facis. Esse me talem non fateor, velle esse profiteor, & toto animo ac viribus hoc ago. Louanij, postr. Kal. Mart. ∞. Id. xcvi.

EPISTOLA XXIV.

IOSEPHO SCALIGERO IULII F. S. D.

MEVUM istum videre te (nobis, heu, negatum) sine litteris meis nolui: vt per has interpretes te alloquerer, quoniam ore ad os non licet. An & licebit? turbæ è turbis, catenata bella, ætas & valetudo magis inagisque inclinans, spem minuunt aut tollunt. Hæc eadem ardorem in studiis, & frigus aut ignavia mentem & stilum habet. POLIORCETICA breui ad te mittam non legenda tantum, sed censenda. Quæso, facito: te iudice placebit pænè ipsum damnari. Casauboni ad Suetonium vidi, eruditum opus. Adolescentem magni ingenij, & si viuit ac temperat, omnibus numeris perfectum. Louanij, xvii. Kalend. Iul. ∞. Id. xcvi.

EPISTOLA XXV.

IOANNI BVCHAERIO, Theologo S. D.

EXHILARATVM me litteris tuis debeo fateri, etsi id verbum vix decorè his temporibus vsurpem. Tamen & exhilaratum: ita gratus mihi accidit affectus & sensus de me tuus, quem vtrumque in litteris promiss. Vtrumque tibi à me reddi,
quid

quid reddi? datum iam olim esse, ex vero addo. Amaui te, ut pri-
mum vidi, & ex sermone, vultu, gestu * αἰφελὲς illud tuum & * *simplicem*
probum cognoui, & planè pro veteri candore & niue Gallo-
rum. Vbinouelli isti sunt, morum virtutumque degeneres, * πολ-
* *mente va-*
* *riâ, fraudâ*
* *pleni.*
κολομήτοι, δόλων ἄνθρωποι, ut Homerus suum Vlysssem describit: per
quos Gallia non labi iam, sed ruere incepit? Sed præiuerat &
æstimatio tui, concepta ex scriptis, quæ erudita & perpaucorum
planè hominum vidi. Itaque, etiam in silentio mutuo, mutuum
amasse nos, adfirmare tibi possum: & ut deinceps faciamus, ro-
gare. Fructum quidem illum præsentia, quem ais, frui nos vel-
lem: sed quid sperem? tempestas etiam nunc imminet, & in æsta-
tem minatur

* Δεὴν μισθολόγων ἀνέμων ἐλθοῦσα θυέλλα.

* Nimbæ
cum ventis
mixtis tur-
bantibus
ingens.

Fœdera & coitiones has vides: quæ turbare tamen possunt, sed
non mergere. & spes ea firma mihi manet: etsi Deo hæc per-
mitto. Heu, quanta quies, illi se dare, ab eo pendere, decreta eius
sine murmure exsequi & subire! Cottidie me sic assuefacio, nec
sapientia solùm eò, sed necessitas impellit. Quot tela angoris aut
merus excipienda sunt, nisi clypeo hoc munimur? Ecce iam nunc
tristia, dum hæc scribo, de copiis nostris, aut copiolis potius, ad
Turnhoutum cæsis. Sed leue vulnus est, admonitio tantum, ut
cautius in posterum agant, nec contemptu hostis peccent. Ego
te vir eximie valere opto, & amantem me amare. Louanij,
vi. Kal. Febr. ∞. IC. XCVII.

EPISTOLA XXVI.

Augustam.

MARCO VELSERO S. D.

A MOREM tuum, sed cum querelâ, in epistolâ Ortelij nostri
vidi: quorum vtrumque me delectauit. Ille suauiter, hæc
cum morfu & punctiunculâ aliquâ cessationis meæ: quam &
ego, ut rem tibi dicam, accuso. Sed mi Velsere, quæ debeo &
volo, haud vndique possum, in ætate hac & viribus labentibus,
in occupatiunculis, quæ (ut ille ait)

— & caput, & circa saluant latus.

Adest & publicus quidam mæror siue torpor, in his perpetuis
nostris turbis; quibus ut non deiici, magnæ constantia est; ita

non affici, vix humanum. At nec publicè cessamus interea, ut vides, & pangimus assiduè aliquid, utinam tam utiliter quam libenter. Toto animo huc nos damus, & iam nunc in manibus est POLITICVM aliquid, quod videbis. Nam & istud argumentum iterum tangimus aut diffundimus, velificantes alienis iudiciis, quibus nec decorè repugnamus. Tum ad FACEM meam redeo, quam velim ante funebres meas faces concinnatam & accensam. Inscriptionem à Schotto nostro missam vidi, nec satis liquet cuius cooptationis aut collegij sit: dignioris quidem alicuius, quoniam viri principes etiam inserti. An sacerdotum aut Flaminum Augustalium? in quod primores ciuitatis ambitiosè venisse & adspirasse, non nescis. In decurias tamen distinctos, haud alibi legi, quod Iudicum, sed & aliorum erat. At ipse Schottus noster de his aliisque coram fortasse aliquando, qui visurus te sperat, ut ipse pridem ad me scripsit. Utinam nobis peregrinationiunculæ copia! toto corpore tibi circumfunderer mi Velsere, quod animo nunc facio, & seriò ac semel amantem tui testor. Vale. Louanij, III. Nonas Febr. ∞. IO. XCVII.

EPISTOLA XXVII.

Bruxellam.

MARIAE GORNACENSI S. D.

REDIISSE te Antuerpiâ, & ex animi sententiâ rem conficisse, id gaudeo mea virgo & soror; non illud, te ad tuos tam citò redire. Tuos præsertim sic afflictos, & (vereor equidem) affligendos, ut nubes ista bellorum minatur, quæ impendet. Nam de pace aliquâ, mihi quidem exigua spes est; & vestri malo fato non nimis inclinant. Sed nimirum hæc sunt, quæ robur animi & Constantia vincit; hæc, in quæ sapientia nos armat, cuius studium (ô raram tuam laudem!) in hoc sexu profiteris. Perge virgo, & viris præi, & duc ad illum collem

Despicere vnde queant alios, passimque videre

Errare, atque viam palantes quærere veri.

Habes comites in hac viâ, apud quos diuersaris; quos benignos in te esse, ita mihi gratum, ut si in me essent. Salutabis à me vtrumque, & (quod polliceris) ante discessum etiam scribes de tuis omnibus rebus; imò & siquid de publicis, miscebis. Vale. Louanij, III. Non. Maias. ∞. IO. XCVII.

EPI-

EPISTOLA XXVIII.

IOS. SCALIGERO IULII F. S. D.

ABIT iste ad te, & vult commendari. Ecce breuiter & vere. Amat litteras, vt qui maximè; amat te, vt in iis maximum. Inspice & nosce, redamabis. Louanij. v. Idus Sextiles. ∞. IO. XCVII.

EPISTOLA XXIX.

Pragam.

IOHANNI BARVITIO, *Cæsari à Consiliis & Secretis*, S. D.

VETVS & noua mihi caussa ad te scribendi; illa, à cultu virtutum tuarum, itemque à beneficio quod à Cæsare, sed non sine te, accepi: ista, à consilio quod in vitæ genere iam recenter cepisti. Cogitas enim matrimonium, aut potius iam cogitaueris, cùm hæc ad te venient: atque eam ob rem non potui quin & animo gauderem, & stilo tibi, cùm voce non datur, gratularer. *Feliciter*, ô Baruiti, *Feliciter*: & toto pectore hoc acclamo. Tu quoque electione tuâ & prouidentia fecisti, vt omnes meritò hoc speremus. Vidisti animi tui oculis nympham in his longinquis locis, sed electam formâ, moribus, virtutibus, mihi crede: & vno verbo, coniunctione tuâ dignam. Scribo fidentius, quia videre & nosse mihi ipsam datum est: cùm Præsidi Richardoto eius auunculo & velut patri, nobis amico & patrono, non semel adessem. Enimuerò ipsi tibi que gratulor: & illud apprecor, quod vterque vestrûm tacitè aut palàm vouet, liberos è tali consortio & stirpem. Sit Baruitius post te & ex te alius, qui patrem puer iuuenisque delectet, aut foueat, qui vir Cæsarem & Rempublicam consilio iuuet, aut firmet. Erit, erit spero, & numen supremum apprecor: itemque concors & alterno amore matrimonium, eximium inter humana bona. Vale Amplissime Domine, & Lipsium scire, & ideò æstimare virtutes dotesque tuas, scito. Louanij, vi. Kal. Sext. ∞. IO. XCVII.

EPISTOLA XXX.

Pragam.

LVDOVICO SWARTZMAIERO, *Cæsari à Consiliis*.

EPISTOLAM tuam optimi animi in me testem accepi, & animo hoc ipso exosculatum esse quidni fatebor? Suaue in

diffitis iis locis me aut mea nosci : quid probari, & amari ? quid à viris etiam dignitate & prudentiâ primis ? Suaue est, iterum dico : & excitat me non in iactantiam aut vanitatem (absit) sed in fiduciam & constantiam, atque ut in iis perseuerem, per quæ probari me illis video, quos proximi à Deo & rerum domini probant. Nam & Wolfgangum Fremonium, illustrem virum, socerum tuum, socium in hoc affectu vel iudicio asseris : quem successisse in locum veteris amici mei Iacobi Curtij gaudeo, præsertim cum hoc elogio virtutum, quas publica fama ei donat. Felix Germania, felix Cæsar talibus ministris ! & eget profectò in his ciuilibus externisque turbis, quibus magnum illud Imperij corpus variè concutitur aut tentatur. Nam & barbarus ille hostis iterum assultat : non metuendus, si coniunctio animorum & virium sit : si etiam nos pacati, qui velut venenum hoc diffidiorum spargimus in viciniam nostram. O miseri Belgæ, quot non dicam annis, sed lustris iam, pessimis internisque bellis iactamur ! & quorum pessima etiam causa. Sed quid huc eo ? nimirum ut quibus parte aliquâ corporis dolet, etiam ignari manum illuc habent : sic nos linguam in afflictione. Quam ad te iterum verto, & gratias pro affectu sic aperto habeo : eundem repono, & cultum etiam tibi ac Fremonio adiungo. Louanij, vi. Kal. Sextil. ∞. IC. XCVII.

EPISTOLA XXXI. *Coloniam Traianam.*

STEPHANO PIGHIO S. D.

VIDI, mi Pighi, præloquium tuum in vi. Annalium, & id mei alloquium : in quâ re & facto tuo si gauisus sum, noli quærere : ego tibi adfirmo, nihil suauius pænè in hac vitâ accidisse. Quid ita ? quâne ambitio hæc talia ? quia * φιλοτιμία cor hoc obsidet ? non ita est, fateor : nec communes aut populares laudes, sed nec iudicia, valdè moror, à Pighio tamen aliquo amari, æstimari, laudari, id cupio (candidè dicam) æstimo, amo. Mihi verò & hoc gratum, à tanto silentio & disiunctione item diuturnâ, spirare tamen & viuere in te amorem : quem si ego pectore isto vniquam exui, tum me vitâ exuat ipse Deus. Itaque nunc quidem grates tibi gratias dico habeoque, pro hoc affectu

&

& iudicio: & de me quid reponam? nisi me & mea tua esse, non isto nouitio & aulae more, sed prisco illo & Saturnio, cum diffidium adhuc non erat cordis & linguae. Vulgavi nuper MILITARIA & MECHANICA, quae non vidisse te solum vellem, sed censuisse. Proh Deum immortalem, quam mihi & volupe, & fructuosum sit, hoc tempore, Pighio meo posse frui, illum adire in scriptiunculis nostris, & consulere? qui, ut cum Homero dicam, — * παντ' ἐφύλασσε νόον πολυιδρείητιν. Sed optabile hoc, non sperabile: illud magis & voueri & effici potest, ut saltem videamus inter nos ante fati nigrum diem, & ego senile tuum pectus caputque amplectar, & tu mirere & videas incipientes item meos canos. Hoc, inquam, non despero: si Deus laxationem aliquam & quietem à bellis miseris Belgis det. quod cum rogo, & te mi Pighi, diu viuere & vigere in hac ætate, quâ robur animi & ingenij cum miraculo prodis. Louanij, Nonis Sextilibus, ∞. IO. XCVI I.

Ista scripseram: ζητηματίον est, quod subiungam. Notabilis res in historiâ, discessus Pompeij ab Vrbe: & qui notarunt, videntur aberrasse. Plutarchus, vbi de Mundenfi pugnâ: Τὴν μάχην ἐνίκησε (Καίσαρ) τῇ 7ῃ Διονυσίων ἑορτῇ, καὶ ἣν λέγεται καὶ Πομπηϊὰ Μάχη ἐπὶ τῷ ὁλέμον Ἰξελδεῖν: Pugnam hanc Cæsar pugnavit et vicit, ipsis Liberalibus, quo item die dicitur Pompeius Magnus ad bellum vrbe egressus. Notat tristem, & à fato, concursum. quod eodem die filij victi, quo pater Urbem, & cum fortuna, reliquit. Orosius consentit: Et quidem eo die bellum hoc actum est, quo Pompeius pater ab Vrbe bellum gesturus aufugerat. Quando igitur hæc Liberalia? sic enim rectius ego, quam interpretes qui Διονύσια, Saturnalia vertit. Mecum certè Hirtius, aut quis alius, in hac pugnâ: Ipsis Liberalibus fusi fugatique sunt hostes. Sed quando, inquam, Liberalia? in decimum sextum Kal. Apriles Kalendarium marmoreum vetus confert: & ex eodem Hirtij diario, circa hoc tempus rem gestam liquebit. At si hæc vera, quomodo de Pompeij fugâ verum? quam Cæsar's tota narratio lib. I I I. ostendit ab initio anni statim fuisse? Ipsis Kalendis Ianuarij, inquit, ceptum agi de provinciis: & mox, ante V I I. Idus peractum. Ipse deinde sine morâ Ariminum: & Consules ac Pompeius in fugam. Quid Cicero ad Atticum, qui harum rerum velut ephemeridem

* omnia ob-
servavit
mentis mul-
tâ scientiâ.

dem conscripsit? Vide plusculas eius epistolas lib. v i i. omnes euincunt hanc fugam valdè maturiorem fuisse. Ecce vnâ scribit: *Vidi hominem* (Pompeium) x i v. Kal. Februarias, *plenum formidinis*. Et vbi vidisti? in Campaniâ, vbi ipse tunc erat. Aliâ deinde palàm & signanter: *Pompeium Brundisij conscendisse naues, & reliquisse Italiam, quarto Kal. Martias*. Si tunc Italiam, quanto citius Romam? Neque Ciceroni hæc ignota aut incerta esse potuerunt. De die olim Liberalium ambigere incipiebam, & an non aliter ante digestos Fastos Iulianos: sed detraxit hoc palliū ille Hirtius, qui pluribus diebus ante Mundensem pugnam, opidum quoddam à Cæsare captum scribit, *vndecimo Kal. Martias*. Igitur post id tempus Liberalia, de quibus illi sermo. Ego hæreo. iuuas me Pighi? quod * Latine audis, à me cape.

* Id est,
Caronam.

EPISTOLA XXXII.

IOSEPHO SCALIGERO IULII F. S. D.

EN tibi ADMIRANDA nostra, mi Scaliger, heu quàm diuersum à tuo munus! Tua verè talia sunt, nostra titulum habent, quo tamen apud populum fas sit vti. Populum, inquam, quid enim negem? vobis paucis vix hæc sunt scripta. Si legis, beneficium est; si censes, voti summa. Atque vt censeas, & meâ causâ id velis, rogo. O quàm sæpè mihi in mente inuidere istis, quibus coràm consilio, iudicio, doctrinâ tuâ fas vti! & in eorum scriptis vestigia notamus maioris cuiusdam pedis. Nobis non hoc, non proximum datum: * *μονάμπικες πῶλοι* sumus, vt ait ille, & soli peragimus hunc cursum. At tu salue tibi, aliis, atque etiam nobis. Louanij, vi. Kal. Apriles. ∞. Iō. xcviii.

* *singula-
res equi*

EPISTOLA XXXIII.

Augustam.

MARCO VELSERO S. D.

SE M E L excusauī silentium meum mi Velsere, & affectum affirmaui, quem scire debes augere in dies & calere. Amor tuus in me hoc facit, quem magis magisque exseris: faciunt & merita tua ac beneficia plura in rem litterariam & communem. Addo virtutem & probitatem, omnium ore laudatam. Sed
omit-

omittamus ista, quæ tamen à Lipsio, non ab amico dicuntur: utinam tam fideliter tu miratus fueris mea ADMIRANDA! Sed Schotti nostri affectus primùm ipsi, deinde tibi imposuit: at mihi crede, haud multa in eo opere vobis doctioribus probanda, præter ordinem aliquem & argumentum ipsum, cui non humaniori gratum? Res tibi dicet, me in meis vera dicere, & mox videbis. Nam habebis certè inter primos, tu me seriò inter tuos. Louanij, III. Idus Feb. ∞. IO. XCVIII.

EPISTOLA XXXIV. *Lutetiam.*

HADR. TURNERO HADR. F. S. D.

EXCITOR haud inuitus, ad tibi scribendum, ab illo, qui iuari se commendatione meâ apud te censet. Quid animi tui in me sit, firmiter nescio: quid mei in te, scio, optimi, & qualem (ut verbo dicam) in parentem tuum, illud Galliæ decus, habui semper. Viuit amor in mortuum, & virtutes eius conciliauerant: viuit in te viuum, & amor tuus in epistolâ olim expressus conciliauerat, vides quàm acrem? etiam nunc calet. Etsi tempora hæc infausta triplici Galliæ, commercia illa sermonis, sed & aspectus (nam & videre ac videri statueram) abstulerunt: sed animos diuellere non vis, non hostilitas potest, fidei illo adamante colligatos. Hæc duo dicta volui: illum fauore tuo dignum esse, quem ex testimonio meo nosces; me amore mutuo, quem constanter sic seruo. Louanij, postrid. Kal. Apr. ∞. IO. XCVIII.

EPISTOLA XXXV. *Lutetiam.*IACOBO AVG. THVANO, *Præsidi*, S. D.

VIR nobilissime, iamdiu factum, cùm ad te nihil dedi: quid causæ? quam non dicens dixerim, disiunctio hæc & disfidium publicum, per quod priuati nostri sermones malignitate aliquâ interpretantium parùm tuti. At nunc & pacis benignior spes affulsit, & res (spero & opto) breui erit. enim uerò iungi & coire hos reges, ut meum iudicium est, sit ex regnorum, & ipsorum item, usu. Sed publica valeant. si tu, gaudeo; magis, si me amas. Quod si facis, hunc quoque commendatum tibi cense, qui amari apud nos, spero & apud vos, præbuit se dignum. Louanij, post. Nonas Aprilis. ∞. IO. XCVIII.

EPISTOLA XXXVI.

BLASIO HVETERO, *Principp. N. N. à Secretis.*

EGO verò vt litteras tuas accepi, parauimè ad parendum. An aliter possem in voluntate, id est præcepto, Principum? Itaque inspexi, collegi, descripsi: & hîc habes. Tabulam aliquam depingi significas, in quâ *Leopoldus* Dux Austriæ argumentum sit, & insigne eius factum in Ptolemaïde nobis asserendâ. Vis vt locum, rem, & quidquid circumstat, aperiam ac stilo delineem: vt penicillo deinde possit Principalis ille pictor. Vide igitur, lege, explica: & à te, si quid opus, adde. *Ptolomæis* Syriæ opidum, olim nobile, eâ eius parte quæ *Phœnice* est dicta. Nomen à conditore Ptolomæo, Ægypti rege habuit: etsi aliud etiam *Aconis*, vel postea *Acæ*, item, vt volunt, à priore conditore. Hodie in ruinis quæritur: sed errant qui cum *Joppe* confundunt, inter eos Nicetas Choniates. Mare adiacet in promontorio, quod Occidentem adspicit; à tergo & Oriente est terra Galilæa; ad Austrum torrentem *Chison*, & ultra eum montem Carmelum habet, qui distat ferè quattuor leucarum intervallo; à Septentrione, nobilis illa Tyrus adiacet, item ad mare. Opidum olim triangulâ ferè formâ, cuius duæ partes mari alluerentur, tertia terram tangeret, fertilem, felicem, hortis vineisque distinctam. Duas leucas in diametro habuisse, alibi amplius, auctor mihi *Bernardus Breidenbachius*, qui proauorum æuo lustrauit. En, locum habes: de re & facto, sic fuit. Ea vrbs cum reliquâ ferè Syriâ, Christianis accesserat, felici & æternùm gloriosâ illâ expeditione, cui præfuit Godefridus Bullionæus. Retenta est *nonaginta* paullò minùs annos: cùm dissidio & æmulatione, in se magis nostri, quàm in hostem versi, & hanc & statim ipsa Hierosolyma amiserunt. Is fuit annus ∞ . C. LXXXVII. Auctor cladis Saladinus, Sarracenorum Princeps, acer animi & militiæ: & facta sine obnoxio affectu si videas, cum quouis magnorum Imperatorum comparandus. Sed pulsi igitur nostri vrbe sacrâ, eumque iis infelix rex *Guido*, Tyrum diuerterunt: quæ sola prouinciarum urbiumq; reliqua, & portu ac situ opportuna, spem recuperandi fouebat. Nam Tripolis infido, vt fertur, Dynastâ, iam tunc nutabat, & ad victores inclinabat. Itaque Tyrum co-

actæ

actæ & collectæ reliquæ, & crescebat quotidie manus: cum tristitia & inopinata hæc euenta ex Europâ, pietate & indignitate nobiles quosq; animos excitarent. Eminuit inter eos *Guilielmi* regis Siculi opera, qui statim XL. naues viris, armis, comineatu instructas, ad mare tenendum & Tyrum, misit. Venit eodem *Conradus* Marchio Monferratenfis, propriâ etiam pietate motus, quia pater eius *Bonifacius*, captus apud hostes tenebatur. Affluxere & alij è Galliâ, è Belgicâ: atque inter eos *Jacobus Aueniensis*, Brabantix Ducis Mariscallus, toto hoc bello clarâ operâ & virtute. Sed & Veneti ac Pisani adfuere: iamque visæ vires ad inuadendum, & placuit *Guidoni regi* (is Hierosolyma tenuerat, & nunc titulum) Templariis, aliisque locorum peritis, *Ptolemaida* ante omnia eripere hosti. Obsessa igitur est: & Pisani ac Veneti à mari curabant, à terrâ alij: qui duplici vallo ac fossâ se munierunt, duabus portis relictis ad excurrendum. Hanc curam & cautionem dabat hostis Saladinus, qui aduenerat, & totam Orientis barbariam in nos trahebat. Castra habebat in vicino monte, & grauitè nostros premebat: quibus omnis comineatum spes in solo mari erat. Aduenere per hos dies & Teutonici, interque eos *Leopoldus* Dux Austriæ, cum pluribus Episcopis ac nobilibus: inter quos & *Lantgrauium* (sine aliâ additione) Annales quidam ponunt. *Henricus* item Comes Campaniæ; & è toto Christiano orbe: adeo ut iam supra centum milia in piorum exercitu essent. Trahebatur tamen obsidio, quia & validum in vrbe præsidium, & prouisi comineatus; & hostis, captato vento, mari inferebat. Nec naues nostræ vetare poterant. Machinæ structæ, & turres erectæ (pro more eius æui) ad inuadendum: sed ignis in eas immissus deleuerat; & hostis Saladinus, quoties nostri inuadere conarentur, signo per fumum à suis dato, aderat, & à tergo vicissim inuadebat. Tracta igitur in biennium obsidio. cum ecce & duo reges adueniunt, *Philippus* Gallorum, & Anglorum *Richardus*. Ille prior circa mensem Iunium: iste in cursu tempestate Cyprum tenuit, & Græcis obiter eripuit. ac cum *Ptolemaida* iam veniret, nauim grandem onustam milite & comineatibus, alioque apparatu, quæ ad hostilem urbem ibat, oppugnauit: & fortiter resistentem, missis occultè vrinatoribus perforauit, & in oculis hostiū depressit.

Merſi in eâ mille trecenti, viui à noſtris ſeruati ad ducentos. Cir-
 ca medium Iunij rex ille appulit: quem magnis lætitiæ ſignis,
 ſonitu tympanorum ac tubarum noſtri exceperunt, datâ ei fir-
 miſſimâ caſtrorum parte, in quâ caſtellum inſtar arcis emuni-
 tum erat. In tertium annum iam obſidio traxerat: placuit totis
 viribus aggredi. tormenta machinæque admotæ, & præſertim
Petrariæ, quæ magnis lapidibus iactis & muros turreſque fran-
 gerent, & domos ſupernè diruerent, & nihil uſquam tuti in vrbe
 paterentur. Feſſi malis tandem opidani, aut vi expugnantur (ut
 quidam tradunt) aut ut plures, urbem conditionibus dedunt: ſa-
 lutem pacti, ſi quindecim millia captiuorum Saladinus redde-
 ret, itemque Salutarem crucem in proelio amiſſam, & pecuniæ
 magnam vim. Negant pacta ſeruata: eoque Præſidiarios om-
 nes ad duo millia & ſexcentos interfectos. Is finis obſidioni fuit:
 & recepta vrbs quinto Idus Iulij, ∞ . C. XCI. anno, poſtquam
 à Saladino capta fuerat, quarto. Quis ordo in caſtris, apud *Mat-
 theum Parys* Anglicanum ſcriptorem diſtinctè ſcriptum: ſed
 neſcio an ſatis verè, & nomina deprauat aut confundit: tu, ſi
 videtur, vide. Atque hæc ita in obſidione communiter geſta: de
 noſtro nunc *Leopoldo*, quid didicerim, habe. Eximiam aliquam
 eius operam fuiſſe, auctores mei ſignificant: qui & turrim cum
 Germanis ſuis cepiſſe produnt, atque illuc militaria ſua vexilla
 defixiſſe. Diſplicuit id ingreſſo regi Richardo, qui ſuum vnus
 decus captæ vrbs voluit: ideoque & vexilla ea ignominioſè
 detrahi iuſſit, & in terram abiecta calcari. Non impunè. cum
 poſteà per Germaniam rediens, in famulari habitu, agnitus ca-
 ptuſque à Leopoldo, nec niſi grandi pecuniâ datâ promiſſaque
 dimiſſus eſt. Hæc ita conſenſu ferè prodita. illud ſingulare eſt,
 quod Cuſpinianus ex Auentino, & Epifcopo aliquo, cuius ſcri-
 pta nondum vulgata, prodidit: *Leopoldum illum muros Aconis
 ſuperaiſſe, albo paludamento indutum. quod totum hoſtili mox ſangu-
 ine tinctum apparuit, eâ parte demptâ, quæ balthæo tegebatur. Inde
 factum, inquit, ut area rubicans, cum ſcaciâ ſive ſegmento albo mediam
 dirimente, inſigne deinceps Austriis eſſet: idque permiſſo vel indulto
 Henrici VI. tum Imperatoris. Nobile factum, fateor, & fauemus:
 vix Lazijs, qui cauſſam inſignium aliò rettulit, & ait, Auſtraſiæ,
 ſive Lotharici regni iam olim hæc fuiſſe: quo labente, Auſtria Duces,*
 qui

qui ab iis orti, retinuisse, sicut & Comites Louanienses. Vera sunt, & Lotharia & Louanium etiam hodie insignia hæc prætendunt. Est & tertia sententia, qui fertilem & alibi rubentem terram Austriam significari iis volunt, eamque Danubio medio albicante sectâ. In caligine ferè istæ origines. ego non absurdè censeam, auctorem primum, colore eo duplici belli & pacis, significatum fuisse, BELLO ET PACE se præstare. Vtcumque ista se habent, de *Leopoldo* non ambiges quin huic bello, & * hoc tem-
 pore, interfuerit: quem alij *Austria*, alij *Orientalem Ducem* appel-
 lant: & malè *Guilielmus Neubrigensis*, *Humboldum* indigetauit.
 Fuit secundus *Austriæ Dux* (anteà *Marchiones* erant) nominis ta-
 men eius sextus: qui in Genealogicis quibusdâ scriptoribus ho-
 die perperam editur *Ludovicus*. Obiit lapsu equi, non diu à redi-
 tu, anno ∞. C. XCIII. Fuit & alia expeditio sub id tempus, an-
 no ∞. C. XCV. cui cum Germaniæ proceribus *Fridericus Dux*
Orientalis interfuit: filius iam defuncti *Leopoldi*: atque ipse in
 bello eo periit, fratre *Leopoldo VII.* successore. Quem ipsum tra-
 dunt, loca sacra anno ∞. CC. XVII. cum *Andreâ* rege Hunga-
 riæ iuisse, & in *Damiatâ* (*Mendesium* antiquorum putatur) ca-
 piendâ strenuam operam nauasse. Hæc addere libuit, confusio-
 ni vitandæ: tum & gloriæ Austriorum, qui sic ordine sese pie-
 tati & bello sacro impenderunt. Parui, Vir Nob. & Mag^{ce},
 mandato Principis, pro meâ copiâ: parebo semper, quamdiu
 vita erit. Louanij, vi. Kal. Maijas. ∞. IO. XCVIII.

* Idē etiam
 antea, anno
 ∞ C. LXXX
 II. ut An-
 nal. Austr.
 tradunt.

EPISTOLA XXXVII. *Vratislauiam.*

IACOBO MONAVIO.

EPISTOLA tua, quæ tota de Redingero erat, effecit vt ipse
 ad eum scriberem, & maximè ob schedulam eius inclu-
 sam: quæ sanè affectum spirat, & animi quoque egregiū cultum.
 Amo corde vos tales: & vnum dolet, non vicinos magis esse.
 Ortelius noster (quod haud libens nuncio) lento morbo distine-
 tur, & vereor vt fatali. Nam medici aquam intercutem autu-
 mant esse. Me quoque valdè abiecit morbus, qui initio Aprilis
 inuasit, & totum mensem habuit: neque nunc vires recepi seriò,
 & nescio quid etiam vereor à tabe. vereor? rescribo hoc verbum,
 D 3 suspicor

suspicio volui dicere: nec fanè in metu sum eorum, quæ ex decreto Deus immittit. Sequor benignum illum parentem, & quidni cùm propiùs ad se vocat? Tu vale mi Monau, & plura à firmitate expecta: quod idem apud Redingerum excusa. Louanij, xv. Kal. Iun. ∞. 15. XCVIII.

EPISTOLA XXVIII. *Vratislauiam.*

NICOLAO REDINGERO.

DE me scripsisti ad Monauium nostrum, ego ad me interpretatus sum, & vides me respondere. Quid respondere? amore primùm tam insignito amor tuo; deinde & verbis, quæ internum illum exprimant, & in parte tibi sistant. Totum, vix potest. Nam duplex mihi in te amor est, alter vetus & à fratre tuo, olim meo, Thomâ Redingero, quasi hereditate in te derivatus: quem cùm & coluerim seriò & amauerim, certè etiam te debeo non sanguine solùm, sed magnitudine animi & honestissimarum rerum artiumq; studio, verè & germanè fratrem. Sed hic nouus, qui ipsum te causam habet, non ego, præponderat. cùm sciam ea in te esse, quæ bonos omnes elegantesq; alliciant, detineant, vinciant; & vno verbo, ament te etiam si non amentur. Quid igitur me oportet, quem vltro tu aduocas? verecundè fateor, sed hoc magis attrahis: vt vanos istos amantes

— *proditor intimo*

Gratus puellæ risus ab angulo.

Extra iocum, & ex ipso pectore, carum mihi est haberi inter tuos caros: atque ego si clausum antea affectum meum habui, viâ factâ, magis nunc aperiam, & vt ignis per obstantia eluctatus, clariore flammâ emicabit. Hæc sit prima scriptio, & quasi confederatio amicitiae: si restipularis & inuicem dextram porrigis, commeabunt sæpiùs litterarum hæc alloquia, & sæpissimè cogitatio, ac mente, quem in mente habeo, videbo, assistam, tangam. Vale vir Nob. & Cl. Louanij, x v. Kalen. Iun. ∞. 15. XCVIII.

EPISTOLA XXXIX. *Augustam.*

MARCO VELSERO S. D.

INVALETVDO me tenet iam decem dierum, & ea grauior, ut vetet scribere aut serium aliud vsurpare. Tribus verbis tamen salutandum te censui mi Velsere, hunc librum mittendum, nescio an vltimum meorum operum, nisi Deus alias vires breui donet. Vale, & ama, & reminiscere. Louanij, Idibus April. ∞. IO. XCVIII.

EPISTOLA XL. *Lutetiam.*

PAVLO MORÆO S. D.

AMICAE & perhonestæ tuæ litteræ, quas tamen à priorè illâ parte amplector modò & admitto. De amore inquam, & gratiam habeo, & eundem refero: at de iudicio sic honesto, ignosce, si illi non subsigno. Principes litterarum, quo me titulo is affectum, in Galliâ vestrà nuper fuerunt: an & nunc non sunt? certè breui (ita auguror) erunt. Ingenia vestra excitata id suadent, pax ista & tranquillitas consuadet, quâ Dei dono affecti estis, illâ Musarum & meliorum artium altrice, siue matre. Eanos quoque adspexit, sed in parte, & lumine, ut sic dicam, altero: at altrinsecus Mauors ille manet, & ciuile classicum etiam nunc inflat. Heu mei Belgæ, quàm mala fidera nunc vobis lucent! Sed Deus hæc quassa componere potest, cum visum, & ut poëta ait, — *benignâ Reducere in sedem vice*. Quod cum animo rogo: te autem mi Moræe etiam stilo, uti me, & meâ causâ Barclayum ames: qui & meret, & merebitur, si ingenium viri noui. Louanij, postrid. Kal. Sextil. ∞. IO. XCVIII.

EPISTOLA XLI. *Lutetiam.*

ISAACO CASAVBONO S. D.

NIMIS mihi grata istæc scriptio tua, sic ex interuallo. Mihi quidem. nam quod scripsisse te & dedisse dicis: scito seriò & ^{ad alios} nihil me tuum vidisse à discessu meo è Batavis, id est, ^{* sine frangere} ab ^{de,}

* Vel te Mus
sa Iouis
proles do-
cuit, vel
Apollo.

ab ipsis octo annis. Atqui publicè tua vidi, & Deum testor, amaui. Quid opus blandiri? vero animi sensu,

* Η' σέ γε Μῶς ἐδίδασκε Διὸς παῖς, ἢ σέ γ' Ἀπόλλων.

Mi Casaubone, pergete & æuū illustrare, & fugitiuas iam pænè Gallia Musas (certè per bellum iacentes & timidas) sistere & excitare. An autem non Lutetia te habebit, illud Orbistheatrum? sic vouebam, & iam sperabam ex tuo illuc aduentu: at tu in fine addis, Volcas tuos Arecomicos iterū abire. Scribe, te quæso, quid eius rei sit. etsi ego arbitror abisse rediturum, & ad res modò tuas componendas. De Lectio, iamdiu amo illum virum: sed silentium quid nobis imposuerit, non te aut illum fugit. Si scribis, corde à me saluta. Quod autem de testimonio addis, apud magnos illos viros tibi à me dato: ita est, & alibi etiam dedi. Quā aliter possem? inimicus mihi esto, facerem. Nam verum amare didici, & tales quoque viros amare: tu mihi idem facito, & diu salue. Louanij, XIII. Kal. Nouemb. XCVIII.

EPISTOLA XLII.

Lutetiam.

NICOLAO BRVLLARIO, SILERIO, *Præsidi.*

FILIUS tuus ad te redit, & id mandato tuo. Ideò libenter eum dimittimus; etsi nec libenter, si ipsum & consuetudinem eius spectemus. Vero enim fidoq; testimonio dicam, mores, modestia, indoles eius nos ceperunt: & votum sit, tales è iuuentute Athenæum hoc frequentare. Sed quoniam & tibi aliter visum est, & occasio tam bella sese offert Italiæ videndæ; desiderium nostrum imperio tuo cedit, & in animo isto approbamus etiam consilium, quod in eo reuocando cepisti. Adhæreat tibi in itinere, sub tam magno magistro discat, & te aspectu ac sermone item delectet. Nos nihilominus & absentem illum, si non oculis, animo gestabimus, & te Amplissime & Nob^{me} Domine, merito virtutum tuarum, colemus. Louanij, postr. Kal. Nouemb. ∞. IO. XCVIII.

EPISTOLA XLIII.

Lutetiam.

RENATO PINCAEO, *Senatori Regio.*

MAGNA tua, & verè dicam, inopinata mihi benignitas, qui ex comuni quadam non commendatione, sed testimonio-

stimonio meo, adolescentem nostratem non produxisti, fauisti, iuuiisti; sed ipse in domum tuam recepisti, & disciplinæ liberorum tuorum atque institutioni præfecisti. Quid dicam? iudicio meo hoc datum? obligor. Voluntati? magis: & iure tibi omnia cupiam faciamque, qui meâ gratiâ sic exhibes te pronum & benignum. O Brissoni noster, ubi es? tu ille conciliator & proxeneta huius amicitiae, quæ in bonis fidisque pectoribus radices egit & fructificauit. Viuere te optem, & deceat: Deus noluit: amicitiam in nobis viuere, hoc opto mi Pincæ, atque adeo æternam esse. Quidni sperem? nam amicitia quæ defunctis potest, uinumquam fuit. Louanij, postrid. Idus Decemb. ∞. IO. XCVIII.

EPISTOLA XLIV.

Rigam.

DAVIDI HILCHENO, Regi Poloniae à Secretis.

EPISTOLAM tuam posui, & manus meas quid si dicam ab eâ caluisse? certè quidem animum: ita amanter, imò ardentè scripta, me quoque talem fecit. Sicut facem ad accendendum frustra admoueat, quæ ipsa non accensa: sic in amore conciliando euenire sensi, & frustra eum poscit, qui non adfert. At tu, ut dixi, largiter: & quod mirer, ab ultimo & frigido illo axe. Ergo Cupido etiam ea loca inhabitat? nam Venus profectò, quæ vnâ cum Gratijs, epistolam tuam infedit. Euge mi Hilchene! semina illa diuina vbique, ut video, sparsa: & meliores mentes, etiam non meliore cælo, Deus disposuit. De tuâ fateri debeo, quæ virtutem, doctrinam, & omnem honesti amorem ac studium exspirat. Præter epistolam, etiam scripta tua adiuncta mihi dicunt: scripta, quibus astipulari debeo elegantiae & doctrine. Quæ utinam tu tam verè in me, quàm benignè extollas! Sed vereor, ut quemadmodum Mucius ille Scauola scribam pro rege habuit, & appetijt, quòd esset ornatu regio: sic tu me inter segiò doctos, argumento scriptionis & librorum. Qui si boni, benè est: & opto esse, & per me errorem hunc tibi non tollam. Si enim amari à te cupio, ut cupio; cur hanc imminuam eius affectus causam? Tu serua, & in eo tamen non erra. me veræ atque utilis scientiæ percupidum esse; quæ iudicia mihi & decreta formet, quæ vitam & mores ad hanc & aliam quietem componat.

E

Certè

Certè ego ille sum,
Quem non ambigui fasces, non mobile vulgus,
Non leges, non castra tenent:

placida illa virtus & vita capiunt, atque huc omnem ingenij
 aciem intendo, omnes animi neruos contendo.

* *Multa a-
 gere, tuta
 neutiquam
 vita est
 via.*

* *Τὰ πολλὰ πράσσειν, ἐν ἐν ἀσφαλεῖ βίῃ:*

imò nec multa inquirere, aut meditari. Vt nihil profit clavis au-
 rea, quæ non aperiat: sic splendida illa doctrinarum, quæ ad hæc
 sacraria non ducant. Ecce, breuiter & candidè descripsi tibi me:
 nec in estimatione mei volo te falli. Hipparche olim, virgo no-
 bilis, cum Cratetem Cynicum, id est mendicum, ipsa ultro am-
 biret, & nuptias eius vellet: ille in medio plurium, coram virgine
 se reuelauit, & gibbum in dorso, & siquid aliud vitij ostendit;
 tum & baculum, & peram, & suas illas opes: Hæc mea sunt vir-
 go, inquit, hic ego: placeo & placent ista? ducam. Simile ego, mi
 Hilchene. amorem meum vis, & eo iungi mecum? ecce iungor,
 sed talis, qualem dixi. Si placeo, age Vir nobilis & magnifice,
 iungamur eternum: & hoc audiat ille Æternus. Louanij, iiii. Kal.
 Ianuar. anni ∞. IO. XCIX.

EPISTOLA XLV.

Leopolim.

DEMETRIO SOLIKOVIO, *Archiepiscopo Leopolitano.*

DAVID Hilchenus, vir ingenio & stirpe nobilis, seriò mihi
 scripsit de inclinato tuo in me animo, & quem in sermo-
 ne sæpè aperis, effuso in meas laudes. Deo, tibi, gratias agam, an
 vtrique? Deo, qui immisit; tibi, qui admisisti hunc affectum: ô
 gratum, ô suauem, sed cum morfu aliquo pudoris mei, quia con-
 sciuss mihi sum, non esse præconijs aut præconibus tantis dignum.
 Tamen vt vel imæ fortis homines, sibi & alijs crescunt ab allo-
 quio aliquo & comitate Regum: sic nobis fit, cum vos admove-
 tis propius, & esse aliquid videmur, ab estimatione vestrà. Enim-
 uerò & nomen & fama tui ad nos quoque venerat: quem velut
 Nestorem quemdam iure magnus ille tractus veneratur, confi-
 lijs, legationibus, actionibus clarum, pro salute aut dignitate pu-
 blicâ susceptis. Atque hoc est verè philosophum, imò sapientem
 esse: exerere & ostendere in sole atque opere, quæ alijs in vmbra
 & otio differuntur.

Ego

Ego odi homines ignavâ operâ, philosophâ sententiâ:

aiebat ille: ego si non odi istos (neque enim omnibus eæ vires animi, aut corporis etiam, sunt:) tamen miror certè alteros, qui in res medias eunt, & Stoicorum decreto veteri, viuunt moriuntur-que in actu. Nobis non ista fors. & in otio Deus constituit: nec tamen ignauo, & voce aut scriptis saltem aliquid iuuamus & conferimus in magnam hanc parentem. Sicut navis, quæ è litore spectantibus stare videtur, celerrimo cursu sæpè labitur: sic est aliquod etiam actuosum otium, cui nos consecrati sumus. At tu, Vir Ill^{me} & Reu^{me}, * ἄλλω Σπάρτην ἔλαχες, ταύτην κόσμεις, inane in hac ^{* aliâ Spar-} gloriosâ functione: vtinam & in mei amore. quem si antea fa- ^{tam nactus-} me tantum, nunc homini tribue, & petenti, & amanti, & colenti. ^{es, hanc} ^{orna,} Louanij, III. Kal. Ianuar. ∞. IO. XCIX.

EPISTOLA XLVI. *Lutetiam.*SEBASTIANO ROLLIARDO J^{do} S. D.

SCRIPSI nuper, & misi per legatum regis vestri Boderium, insignem & æstimatum mihi virum: spero iam accepisse. In occasione tamen tria etiam hæc verba libuit, vt scires officio me functum, quod amoris tuo debebam. Amori? imò & ingenio, atque animi dotibus, quas *Agrocharis* tua * ἀφθόνως præfert. O ver- * ^{ubertim} fionem feliciter * ἐκπεπονημένω! Gratulor Galliæ vestræ, cum hæc ^{* laboratâ!} & talia video: cui post deiectas tempestate grandes aliquot arbores, istæ nouellæ succrescunt, æquaturæ illarum cacumen. Quidni speremus in beatâ istâ pace, quæ ingenia fouebit & rigabit? At nobis bella, infelici fato patriæ, cui nec respirare quidem vel per inducias breues licet. Si hoc esset, vide quàm me ceperit *Agrocharis*, iam rusticus fortasse essem, & *Ischanum* prædium me haberet.

* Ἀλλ' ὁ Ζεὺς ἀνδρῶσι νοήματα πάντα τελευτᾷ:

Opto vt tibi tua, & salue ex animo mi Rolliarde. Louanij, post. Kal. anni noui, ∞. IO. XCIX.

* At nē Iu-
piter omnia
patrat, quæ
medita-
mur.

EPISTOLA XLVII. *Lutetiam.*

RYMOLDO MORTIERIO S. D.

GRATA mihi hæc scriptio mi Mortieri, & animi significa-
tio propensi in me, & quod maximè amo, in litteras &
virtutem.

virtutem. Quæso te per Deum, vtraque hæc iunge, in eâ vrbe in quâ virtutum & vitiorum exempla non desunt. Scribis esse quosdam, qui cauillentur aut mordeant : quæso transi, nec attende. Ætati tuæ hac in parte noli indulgere: nos qui diutiùs paullo viximus, & vsu callemus magis, scimus hunc omnis æui morem an morbum, æmulari aut & calumniari. Immunis ego sim?

* Nemo hominum in terrâ, quem non reprehendere fas sit.
Homer.

* Ἀνθρώπων δ' ἀνθρώπων ὅτι καὶ τοὶ γίνονται ἐδ' εἰς.

Et profectò meremur interdum, & lapsi corrigi possumus, quod bona mens erigi interpretatur. Sed de te, scito fauere me ingenio & studijs, teipsum amare: & hoc fore, quamdiu talis eris. Louanij, viii. Kal. anni noui. ∞. Io. xcix.

EPISTOLA XLVIII.

Pragam.

IOANNI AB HOLLANT S. D.

DVPLICI nomine grata mihi tua scriptio, & quòd saluum te ad tuos venisse nunciaret; & quòd affectum & memoriam nostri fidam præferret. Gaudeo vtrumque esse, & voueo ita manere. Me quidem & morum atque ingenij tui elegantia cepit, cùm hîc esses, id fateor: & qui coram auditor aut discipulus, nunc absens amicus eris, & libens sacrum hoc nomen tibi donem. Oro autem te & hortor (si opus est) excolere optimam indolem, & naturæ, vt sic dicam, agrum; quem Deus feracem optimarum artium ac rerum dedit, si industriæ aratro scindis, & semina scientiarum inijs, vt coepisti. Vt coepisti, inquam, & iam adeò in eo es vt metere incipias, & colligere laboris tui fructus. Qui tamen vt benè maturescant, & quasi concoquantur; mihi haud displiceat solem Italiæ adhiberi, & loca illa atque homines te lustrare, olim & nunc quoque laudata, & prudentiæ præsertim ac iudicij notis commendata. Video te sponte hoc agere, sed deliberare quò potissimum te conferas, Senas an Bononiam, & vis iudicij etiam mei calculum addi. Ecce habe. si linguæ tantum aut iucundæ amœnæque habitationis res sit, Senæ placeant, locorum & hominum ingenio amabiles, & apta sedes ad tranquillam vitam. Sed cùm discere etiam tibi propositum, & à vario aspectu atque auditu te formare: suadeam sanè Bononiam primò eligi (in quam affectus meus nec nunc quidem claudit)

Bono-

Bononiam dico, non studijs solum ac studiosis aptam aut frequentem, sed & nobilitate atque insignibus viris infessam. vbi sit quod vndique iuuet discere, artes, mores, linguam. At eâ familiarius iam paullo notâ, tum pedem proferre adsuadeam, & Romam petere, illam olim & nunc (etsi in aliâ potentiâ) verticem & culmen rerum. Ibi, quidquid laudabile in orbe pænè est, videre tibi fas in compendio: variarum gentium Legatos aut proceres, variarum item artium candidatos aut mystas. Sed falli te nolo, vbi magnæ virtutes, magna item ferè vitia aut crebra, & curæ iudicijque tui erit, bona excerpere, alia spernere ac vitare. Sicut Vlysses ille blandientes, sed insidiantes scopulos, surdâ aure præteruexit, oculos tantum habuit apertos: sic multa tibi illuc (atque adeò in reliquâ Italiâ) obiter videnda tantum sunt, non in aures, minus in animum admittenda. Iter etiam omne tuum & emansio brevis sit. biennium si impendis, satis est: ac longior mora oblectare magis potest, quàm formare. Habes meum sensum: tu abi & redi felix, in vsum tuum ac tuorum. Louanij; III. Nonas Ianuar. ∞. IO. XCIX.

EPISTOLA XLIX.

*Lutetiam.*IACOBO AVGVSTO THVANO, *Præsidi*, S. D.

RECREASTI me scriptione amicâ, & veteris tui affectus. Neque vltra de perseverantiâ rogo, ab hoc tot annorum experimento securus iam eius & certus. Illud rogo, vt mutuum à me fieri censeas, bonâ & veteri illâ Gallicanâ fide. Scripta tua vidi, quæ pleraque sparsim antea, nunc decorè corporata & iuncta. *Parabates* egregius, & multis locis vel ad priscum cothurnum. Carmen à fine, me quidem iudice, poterat omitti: nec tu negaueris, natum tibi in calore. Vides quàm liberè? ergo amicè. *Notas Merceri* nostri ad Tacitum vidi, animo & voce (nam alij aderant) laudaui. Ita me Deus, acutæ sunt, eruditionem raram & candorem habent. Candorem, qui si abest ab istis scriptis, nebulae & liuor habent, nec illustrabit ea diuturnior lux famæ. Ergo Mercerum amo, & Galliæ vestræ cum magno illo Casaubono Merceros opto. Sed quis Sauellus ille? nunquam videre mihi cum fuit, & beneficium capiam, si quis mittat, aut (nisi lon-

gus sit) transscribat. Dico transscribi faciat, vel in eo impendio & sumptu. Nam Commentarios Taciti auxi & reformavi, atque edere paro: quibus certum hæc Merceriana addere tota, & sine deductione. De Budio, quæso te, ama: quod seriò ego facio, sed in re illâ aqua nobis hæret. Funcem ego tetenderam, ** ἀλλ' οὐκ ἔπαυσα.* Vale Vir Cl^{me}. Louanij, vi. Kalend. Mart. ∞. Id. XCIX.

** non at-
traxit.*

EPISTOLA L.

Lutetiam.

CLAUDIO BOUCAULTIO S. D.

LITTERAS tuas seriùs accepi, non tuâ, sed ferentium, credo, culpâ: tamen accepi, & calidum tuum affectum in me (ita loquendum est) vidi. Amo hercules eum, & iam Louanij scintillas iecerat: sed liberiùs, vt fit, aperuisti absens, & per litteras, quæ veteri verbo non erubescunt. Etsi quid apud me verecundere, aut rubeas? qui vltro aduocare eiusmodi meliores mentes soleo, & mihi applicare. Quod nunc in te facio, mi Claudij, & cœpta beniuolentia non claudet, si tu eam duplici illo pede fulcies, Probitatis & Doctrinæ. quam vtramque in te vidi, & hanc alteram magis magisq̃ue cum ætate (ita ominor & voueo) augendam. Sanè ingenium tibi adest, industria non deest: quod vel ex scriptione video, quam varia lectio aut obseruatio colorauit iam, & tinxit. At tu magis magisq̃ue immergere in liquido illo Musarum fonte, Lutetiam dico: quæ ingenia magna fouit, aluit, tenuit aut emisit. Vale mi Claudij. Louanij, vi. Kal. Mart. ∞. Id. XCIX.

EPISTOLA LI.

Lutetiam.

DOMINICO BAUDIO S. D.

** atrâ bile
alligata:*

PAUCA herè scribebâ, illâ meâ fuligine & ** μελαγχολία πεπεδη-
μένος:* quam discussi leuiter, & statim animus manû tibi iussit operari. De re tuâ primùm, id est, ipsâ re, & quæ ad vitâ facit, vellem hîc, aut illîc aliquid factum. Proh Iupiter, blenni aliquot, & buccones, ad culmina honorû veniunt: meliora & altiora ingenia arcentur? tamen rem dicamus, ita æuum est, & paucos nuda
virtus

virtus aut doctrina euexit. Ego si quæ velim, possim, quid labores? sed ingenuè tibi dico, plus mihi gratiæ, quàm potentiæ esse: vel quia amoui me semper à publicis, vel quia naturâ mitiore sum, & parum efficace. Nec in meis quidem possum prenfare: & benè Deus, quòd pleraque mihi vltro delata. Vtinam per Brullarium aliquid vel Thuanum fiat! ad quem iterum de te amanter, imò non amanter, sed iudicio scripsi. De publicis, miror in Edicto illo sic pertendi: etsi fateor Galliæ præsentis statum haud vsquequaque mihi notum. Sed nisi necessitas exprimit, quid opus? cur non in quiete hac manent, & vitant innouare, id est, turbare? Quod si fiat,

* *Ἦκεν γηθῆσαι Περίamos, Περίμοιότε παῖδες.*

Nostri de Pace etiam nunc sperant; quia de Britannæ inclinatione non desperant. Sin illa obdurat, & auersatur, certum est, * *σὼταί* nostri non mollescent, & pergent

* Certè letetur Priamus Priamiq; nepotes.
* insulares

* *Ἀπρηκτον πόλεμον πολεμίζεν, ἡδὲ μάχεσθαι.*

Sub aduentum *Infantis* (is apud nos certus & propinquus habetur) aliquid necessum est decerni in alteram partem: pace semel fruamur, an æternùm. sed fugio * *δυσφημεῖν*: & ò nos miseros, si ita erit! Ego cogitationem, ac pænè decretum, habebam eundi in Italiam: quò sub annum hunc Sæcularem à principibus viris euocabar. Si eo, etiam hoc pænè stat per Gallias vorsoriam capere, & insignes ibi viros amplecti. Iosiam Mercerum iam olim inter eos habui, & valdè se mihi nunc probauit, eruditus, & probi animi iudicijque, ad Tacitum Notis. Vidi enim. & quamquam à me interim diuertit, laudare & amare virum debeo: quia & cum causâ, & cum modo facit. Vtinam sic in studijs nostris alij! vtinam ne Critice hæc ludus fiat, & arena, vt sic dicam, bestiariorum! At bona hæc via, conferre sine liuore, sine æmulatione, in publicum; nec detractum ire ingenijs, vt tuum attollas. De Casaubono, audio ad vos certò venturum: cui salutem dici, & hoc etiam velim, me ante menses duos circiter scripsisse. Propior cūm erit, fortasse sæpius: si tamen valetudo non impedit, quæ valdè hac hieme anni aduersa fuit. Tu vale mi Baudi, & amaturum semper ama. Louanij, v. Kal. Mart. ∞. 13. XCIX.

* Bellum infinitum, & pugnas pugnare cruentas.
* maledominari:

MARCO VELSERO S. D.

ERGO ad te hæc Schottus? & me præuenit? nollem, meum erat indicium hoc facere tibi, quem seriò habeo inter amicorum primos. Sed quod scripsit, ita est: cogitamus Romam hoc Autumno proximo, sed peregrinandi animo, non manendi. Sacer ille annus me vocat, tum & viri aliquot Principes, qui benignè inuitant. Dabo me ijs ad menses pauculos, & simul corpus hoc mouebo, quod situm aut veternum contrahit ex assiduâ quiete. At te, ita viuam, vt statui & voui videre inter primos: si tamen turbæ aut motus hoc iter nobis non intercludunt. Nam vel tuâ causâ Germaniæ illum tractum reuifere iterum gestio: neque abnuo de hospitio, quod offers. Sciant omnes, inter nos sic amare: & vt posteri etiam (si fama adspirat meis scriptis) erit curæ. Vale mi Velsere, & cum in viam me dabo, distinctiùs de eâ exspecta. Ab Aulâ nostrâ missionem petij, nondum impetraui: spero tamen non grauatè dandam, titulo vel valetudinis vel religionis. Louanij, XVI. Kal. Maijas, ∞. IO. XCIX.

EPISTOLA LIII.

*Rotomagum.*CLAUDIO GROVLLARTO, *Præsidi.*

IAMDIU est cum scintillas affectus tui ad me mittis, in materiem sanè non dicam promptam ardere, sed quæ iam arsit. An non ita incitet cogatque tua virtus, prudentia, doctrina? quæ triga omnium iudicijs pectus tuum habet: & addo, quòd in eâ benivolentia mei vehitur, erga immerentem fateor, & ideò magis meritò redamantem. Quid verba facio? non solent vehementer ab amore faucij, & magis in conspectu amicæ obstupescunt: simile mihi, qui te videre videor, & coràm nunc affari. Nunc in imagine, an non in re aliquando & veritate? plaudit mihi aliqua spes, & in Italiam cum nunc eam ad annum Sacrum, in reditu libeat Galliam vestram visere, & te inter eius illustria lumina, ô vir dignitate & meritis clare, bonisque omnibus & mihi percarere. Louanij, desubitò, cum hic ciuis vester abiret, XII. Kal. Iun. ∞. IO. XCIX.

EPI-

EPISTOLA LIIII.

Lutetiam.

PAVLO MORAEO S. D.

ITANE typographi vestri meas epistolas? me inuito, me ignaro? colligunt, transscribunt, edunt? Improbum facinus, barbarum facinus, ut verbo dicam. Ergo mihi non licet animi sensa priuatim apud amicum deponere; iudicia promere; laudes, vituperia, aut notas miscere, nisi ut ea in publicum protracta videntur? id est, examinentur, censeantur, culpentur? neque enim aliter expectandum ab insidioso & factioso hoc (venia dicti sit) ævo. Omitto quod neglegenter sæpè, & animo aut manu parum alacri, scribimus: at isti flores omnia esse volunt, ubi lappæ sunt aut spinæ. Ad summam, mihi iudicium in meis debebatur vni: & non ratio solum, sed mos hactenus & ius quoddam gentium volebat. Si vestri migrant; causa mihi erit iustè hæc iniusta culpandi, idque vel publico scripto. Res mihi cordi est, non nego: & te vel alium, cui cor sit, arbitrum fumo. Itaque si potes, mi Moræ, quod offers præsta, Tribunus esto & intercede tam iniquæ actioni. Valdè me deuincies: & per me vna hæc epistola non quidem edatur, sed apud omnes legatur. Vale V. C. Antuerpiæ, quò me contuleram animi & valetudinis causâ. Kalend. Iunijs. ∞. IO. XCIX.

EPISTOLA LV.

*Monachium.*THOMAE MERMANNO, *Medico & Consiliario**Ducis Bavarie.*

QUOD petis à me, V. Cl. in amicitiam istam admitti, ita libens facio, ut vel ultro fuerim petiturus. Verba ex animo promo. audiui laudes & elogia tua è veraci Fieni nostri ore: ex eius tantum? imò & aliorum, quos Germania vestra ad nos misit. Itaque iamantè amaui, & amicus corde fui: ore me esse nunc profero, & dextrâ hac fœdus scribo, nullâ die (quod ad me attinet) abolendum. Re videbis, hanc rem, & non verba, esse. Quid autem? an non coràm mihi fas hæc fanciendi? Spero vel confido potius, quoniam in Italiam breui iter institui, ad annum Lustralem sacrum, & Germaniam (vti votum & opinio mea est) in

F transitu

transitu videbo. Te, te in eâ inter primos, & salutabo, & cum poë-
tâ *Iucundum os oculosque suaviabor*. Magne Deus hunc diem mihi
repræsentâ, & si fas erit, Ser^{mos} etiam Principes adire & manum
contingere: illos quibus Germaniæ dignitas, & certè Religio pri-
sca est innixa. Fienum nostrum quod ames, & auctum hone-
stumque velis, gaudeo: meretur. atque ille de Salisburgensi de-
liberat: si apud tuos Bauaros locum habere possit, iam nunc de-
cernat. Sed hæc & alia, Deo prosperante, intra paucos menses
coram: ille te meque in optatum tempus feruet. Vale Vir Cl^{me}.
Louanij, viii. Kal. Iul. ∞. Id. xcix.

E P I S T O L A L V I.

Lutetiam.

GVIL. BARCLAYO S. D.

ITER nostrum Italicum differtur. Quid causæ est? duplicis,
priuatæ & publicæ, vtriusque bonæ & æquæ. Priuatim vale-
tudo me plus solito adfligit, & imbecillum, aut vero verbo ine-
ptum, ad longum hoc iter concinnat. Publicè autem, lues illa
pestilens Italiæ fines iam inuasit; & hæsuram ibi quis non arbi-
tretur, sic maturè sæuientem, & tam paratâ tam vberi materiâ ad
concipiendum? Itaque ex ipsâ Vrbe metum hunc mihi faciunt;
& ij qui inuitarunt, differunt aut sistunt. Hoc scire te volui: ego
per te quid N.N. illic noster, & quâ agat? Scribit ad me, queritur,
sed parum apertè: & vlcus aliquod sermonum eâ veste regi equi-
dem odoror. Si leue curatu, parum est: sin prauum aliquod &
* *δυσίαιον*, doleo causâ præclari ingenij, quod sese (ah temerè, ah
stultè) in barathrum & præceps dedit. *Quis illigatum te triformi
Pegasus expediet Chimera?* Sed meliora opto, fauco, & quâ possum
iuuo. Louanij, iiii. Kal. Sextil. ∞. Id. xcix.

* *insana-
bile,*

E P I S T O L A L V I I.

Lutetiam.

CLAVDIO BOVCAVLTIIO S. D.

VNAS ad te litteras dedi, tu plures, fateor, & amo diligen-
tiam cum affectu. Paria vt ego faciam, caue expectes, qui
non occupor, sed distrahor, & vero verbo ita est loquendû. Scito
me sic differri, vt pænè gemellorum fabulosam illam matrem.

Spera-

Sperabam à senio, si non missionem, laxamentum : at etiam intendit. Itaque, quod fugitiui, à pedibus auxilium sumere erat animus, & Italiam cogitabam : sed id quoque Deus abnuitt, & quæ in oris eius grassatur lues. Etiam hîc, ne nescias, & crebra funera sunt, & ad Philosophiam compellimur, id est, * μελέτην θανάτου * *meditationem mortis.* Tibi rectè ab animo, à corpore, à conditione esse cupiam : & corde fauimus, etiam operâ, sicubi vsus erit. Barclayum saluto, ad quem ante biduum dedi, itemque ad N. N. de quo aliqua audimus non volentes. Vale. Louanij, postridie Kalend. Sextil. ∞. IO. XCIX.

EPISTOLA LVIII.

Augustam

MARCO VELSERO S. D.

QVAERIS & doles de itinere meo Italico, quod distuli, aut (quid tibi imponam?) omisi, ob causas quas breuiter & cum fide hîc dicam. Prima & summa est, Valetudo. quam, experiendo & paullum hîc circumuectando, didici non esse ad semissem eius viæ. Fracti morbis, fracti & laboribus sumus, & annos iam plus triginta publicè legimus, scribimus, ore & stilo docemus iuuentutem. Ferrum aut rupem esse me volunt? Deus & Natura nolunt, & fragilem ac mortalem me, etiam ante ceteros, fecerunt. Quòd tam diu durem & resistam, ego qui me noui, in parte prodigij, aut certè diuinæ benignitatis, habeo censere. Ergo prior hæc causa absterret, & terra ista, id est, corpus retinet; etsi animus & ignis ille, præpete pennâ euolabat. Altera causa, quòd non obscuris indicijs didici, videri me in Italiâ sistendum. Quid autem tibi dicam? amo tellurem & homines, si quisquam (& debemus fanè fontem illum litterarum!) sed eam nunc mihi non esse aut facere, ut infideam quidem & pedem figam, animo hoc teste scio. Fallam ipsos, fallam me. ipsos, quibus non donem Lipsium, quem expectant: me, qui filum illud tenue vitæ, si non in viâ, in ipsâ certè regione abscindam. Egonè nunc novos mores, nouas mensas, omnia oculis sensibusque insolita captem & usurpem? tritum de arboribus est, quæ vetulae recusant transferri: idem in hominibus esse, medici & vsus dicunt. Atqui præmia ibi, & in magno theatro plausus. Si capi me negem, mentiar;

tiar; nec ingenui illius sensus omnino expers sum, nec cum poë-
tâ, *corneâ quâdam fibrâ*. sed tamen olim magis, quàm nunc, his
mouendum; & vltimam illam tunicam, quam Plato dicebat,
paullatim ponere & exuere me, hoc quoque addo. Paullum mi-
hi æui superest & spithama vitæ, vt dicunt Græci: quid intem-
pestiuo ambitu captem sedes aut spes nouas? Non capto, mi Vel-
sere, maneo: atque adeò ex pectore hanc vocem audi. si belli aut
alia vis cogant abire, Germania vestra me habeat, grauitate &
modestiâ suâ olim mihi nota, atque etiam amata. Sed quò eo?
longius facio, quod breuiter poteram, & binas causas binis si-
gnasse verbis. Affectus in te largus est, qui me & stilum produ-
cit: cuius affectus tam certum te cupio, & in loco etiam pro-
mendi, quàm in claro meridie Solis illius lucentis. Quærebas
etiam de scriptis meis. pauca in hac valetudine possum: & gran-
de tamen opus suscepi, atque adeò iam affeci, *Perpetuum Com-
mentarium in Annaum Senecam*, sed breuem, & non vobis Sena-
toribus tantum, istis etiam è mediâ aut imâ classe litterarum
aptandum. Videbis, si Deus volet, post hanc hiemem. nam tunc
maximam partem finiuerò: & mox ad alia mea me dederò in-
termissa. Ea sunt *Pars Admirandorum altera, Monita & Exempla
Politica*, & plura, si vita erit. Ea tibi longa, tibi fausta currat, mi
Velsere. Louanij, Idibus Septemb. ∞. Iō. XCIX.

E P I S T O L A L I X.

IOSEPHO SCALIGERO IVLII F. S. D.

MANILIVM tuum libens vidi, auidè cœpi legere, & per-
legam vt soleo tua. Omnia me intellecturum, minus ar-
bitraturum, ne existima, vos in igneas cæli arces itis; nos humus
nostra tenet, aut certè non ita altum subuolamus. A Deo hæc
partitio est,

* - qui nēpe
assignat
Ingenijs sua
dona, vt vi-
sum est
eumq; cuiq;
* apertas
Musarum
fores,
* Larus
hians.

— * ὥς τε δίδωσιν

Ἀνδράσιν ἀλφειῇσιν, ὅπως ἐδέλῃσιν, ἐκείσιν.

Seneca me totum nunc habebat, quem utili potiùs (ita mihi vi-
debatur) quàm ambizioso Commentario illustramus. Vetus
meum votum, Adesses! reperirem, opinor, * ἀναρχμένας Μουσὰν θύρας,
& Aristophanæi scommatis securus, starem, * λάερος κεχλωώς. In

Italiâ

Italiâ iam essem (audisti credo institutum) nisi valetudo me tenuisset; tum & ille, ne tenerer, metus. Nam hoc quod æui reliquum, & paucorum passuum an graduum est, ibi decurrere neque placet, neque ratio sit. An non etiam spes aliqua melior pacis affulget, & bella tandem ad Thracas ibunt? ego voueo, & te videre. Louanij, III. Non. Decemb. ∞. IO. XCIX.

EPISTOLA LX.

Augustam.

MARCO VELSERO S. D.

BENE affectui tuo, qui sic in me viuit: sed & in te meus. Ne sit ille dies, quo alteruter langueat. non enim dicam inorietur, quod vix in ipsâ morte potest. At tu gratularis mihi mirificè super DISSERTATIONCVLA coram Principibus: nec magnâ, quod ad me quidem, causâ. Subitò enim, & velut deprehensi, diximus: quod ipsum, quale sit, totidem pænè verbis vulgamus, & videbis. Nam etsi illam claudî aut perire, nihil intersit publicè; interest tamen exemplum prodi, quod tu nostro quo rarum, inò vnicum, licet dicas. Audistine (nam vidisse non potes) fæminam etiam Principem, tali stirpe & titulis, in Musæa hæc nostra venisse, sedisse, audisse? Nam quidam & intellexisse addunt, mihi non nisi cum experimento credendum. Sed quidquid sit, exempli res est: & illud dum prodimus, fortasse infantia etiam nostram. quod parum est, & fama illa viuat vel cum infamia nostrâ. Quam tamen tegere nifus sum veste meliore atque aliâ, à Plinio sumptâ. cuius PANEGYRICVM vnâ edo, cum perpetuo meo Commentariolo. Dignus ille Principibus est: & ijs, qui que circa eos (id est, Palatinis) magis labor hic noster seruijt, quam vobis eruditis. Videbis, iudicabis, & mox de Senecâ: in quem si quid aliud rarioris obseruatus (talìa sunt tua) habes; fodes mitte, ad vsurum & imputaturum, vti inter bonos decet. Ama amantem, mi Velsere. Louanij, XVI. Kal. Mart. ∞. IOC.

E P I S T O L A L X I.

Dantiscum.

ANDREAE VIRITIO S. D.

VIDI litteras, vidi CONSTANTIAM tuam, an meam dicam? Certè tuam fecisti, dum tuis, tuâ linguâ, tuâ industriâ eam donas : faxit Deus, vt tam vtiliter, quàm benè & disertè. Nam vtrumque mihi visus es assequi, vt & fides in versione tuâ sit, & eloquentia, atq; adeò numeri & concinnitas non defint. Ego verò an hæc talia altioris & remotioris sapientiæ pro æuo isto sint, nescio: paucorū gustui facere, id vereor, & amo tamen ibi, in illo etiam axe, esse istos paucos. O mundi rector, quando miserante oculo nos aspicies! quando turbas, dissidia, factiones à nobis pelles? Hæc sunt fateor, in quæ Constantia nos armat : sed quanto suauius, nec armis nec pugnâ istâ opus habere? Quidquid sit aut erit, iuuat præiuisse ad alta & ætherea : capiat qui mente est tali; qui non, tenebras suas amet, & iactetur in vndoso mari.

*At tua securos portus, blandâmq; quietem**Intrabit non quassa ratis.*

quod verâ & priscâ pietate duce tibi precor, mi Viriti. Louanij, vii. Kal. April. ∞. IOC. Nam litteræ tuæ diu in viâ.

Consules vestros sic in me amicos saluto, quantū potest, amicè.

E P I S T O L A L X I I.

Lutetiam.

PHILIPPO COSPAEANO S. D.

LIBENS equidem & *Tentamenta* tua & epistolam vidi. In ijs ingenij & doctrinæ signa; in istâ affectus in me tui non magnitudinem solū (de eâ antè liquebat) sed constantiam. Itaque in illis gratulor; in istis hortor, & si vis obsecro, vt porrò perseueres. Valdè, inquam, me ama, & fortiter me ama : quidni facias tui pariter amantem? CONSTANTIAE porrò meæ libellos aliquid tibi in hoc sublimi argumento præluxisse, votum meum sit: & satis tamen, si alluxisse. Nam vos subtiliori filo illa texitis, quæ nos densius, & pro vulgi magis captu. Perge autem in luce illâ hominum te ornare, imò in te patriam: quæ, ah mi Cospæane, quàm subsidijs & fulcris nunc eget! O ruinas, quas præiudeo, nisi Deus & optimi nostri Principes (tales scito esse) retineant

neant & sistant! Seditio, confusio, rapinæ apud nos: at tu in aliâ & beatâ pace, quam Fatum benignius illi genti, benignæ semper in exteros, dedit. Fruere, & vale mi Cospæane. Louanij, vi. Idus April. ∞. Ioc.

EPISTOLA LXIII. *Lutetiam.*

FRANC. AERSSENIO S. D.

I AM non dicam annus, sed anni sunt V.C. ex quo nihil litterarum ad me quidem peruênit. Si fuisset; an sic me tui, imò mei, oblitum censes, vt humanitatē silentio repellerem? Numquam factum, aut futurum; nec animo huic aut pater aut tu estis elapsi; cuius alterius beneficia in me agnosco, in alterum mea quædam (quoniam ita vis) amo. Sed hæc commemoratio non necessaria: illud quod litteris sedulò egisti, à me etiam actum, ex inclusâ hâc epistolâ vides. Si placent ea quæ scribit; porrò curabimus: & tu pecuniam Antuerpiam (nec enim id antè opus) per litteras trajci, vt solet. In studijs meis aut tepor aut frigus aliquod est: & quid mirum, cum sic feruent hæc bella? quæ Galliam illam, quam nunc infides, bono Deo reliquerunt: apud nos propriam videntur elegisse sedem. O dolorem meum, & bonorum! quæ occasiones constituendæ Pacis & Reip. labuntur? Sed hæc missa facio, si non ingrata, fortasse intempestiua. Tu bona bonosque, & me tui iam olim amantem ama. Louanij, vi. Idus Ianuarias anni Sæcularis ∞. Ioc.

EPISTOLA LXIIII.

ANTONIO FABRO, BODERIO, *Legato Regis Gallie.*

F ILIUM tuum mihi commendas, venturum ad lectiones nostras. Gratus erit, iuuabo, dirigam, & re ostendam me tuâ causâ hoc & alia velle. Spes mihi de eo bona est, etsi iuuenis: quia video indolem adesse, & excitatum ingenium, quod equidem in iuuentute amo. Vtinam amorem honesti infundam, & Gallie vestræ ciuem donem, ipsi & Regibus vtilem, si qui operâ eius (ita spero) vtentur. Surgant istæ stirpes, & quas per hæc bella amisistis, in locum earum arborum veniant, sanè excelsarum,

rum & pulchro atque vtibili fructu. Plura verba non do, rem malo: se non me culpabit, si non mei vsus. Tu Amplissime & Nobil^{me} Domine vale, & me obsequio tuum habe. Louanij, v. Kal. Maijas, ∞ . I O C.

E P I S T O L A L X V.

HERMANNO *Comiti à MANDERSCHIEDT & BLANKENHEIM, Casari à Consilijs, & Legato nunc in Batavos.*

SERMONE beniuolentiam in me nuper, & nunc scriptione saffatim ostendis. Quid rependam Illustris Comes? quod vnum in me amas aut estimas, animum: & cuius scintille aliquæ, in scriptis meis sparæ, affectum hunc in te accenderunt. Nam externa in nobis, obscura aut modica. sed vt stellæ per tenebras etiam fulgent: sic per ista, ingenij aliquod lumen. Quod vt propius certiusque possis noscere (ita enim petebas) ecce Indicem scriptorum meorum, quæ edere cœpi ab annis iam amplius triginta. Atque id inter turbas istas, & ciuiles continuos nimbos: quos vtinam Legatio vestra minuere possit aut pellere, & in pharis Batauiæ accendere clarum illud lumen Pacis. O quàm mecum omnes boni vouent! vouent, sed, ne mentiar, spe frigidâ, cùm aut illa aut nostra vident, parum vel inclinata vel allicientia ad quietem. Sed mutare hæc potest supremus ille

* Iupiter,
qui belli
quaestor &
dispensator
est homi-
nibus.

* Ζεύς, ὅς τ' ἀνδρώπων ταμίης πολέμοιο τέτυκ'.

Mutet, mutet: in te tuendo atque augendo constet. Louanij, XII. Kal. Sextil. ∞ . I O C.

E P I S T O L A L X V I. *Lutetiam.*

SEBASTIANO ROLLIARDO I^{ro} S. D.

ITA, ita, venit ad nos libellus tuus, Deum immortalem, venustus, lepidus, & pro ipsâ re libellus. Venit autem cùm debuit, & redditus nobis vespere in ipsâ mensâ: non quidem

—— dum furit *Lyæus*,

Dum regnat rosa, dum madent capilli:

publici & priuati nostri mores hoc spernunt: sed tamen dum remissiores

missiores sumus, & animo inclinati garrere aut ridere. Omnino autem tale hoc genus

Seras tutius intrat ad lucernas:

matutinae frontes rugas fortasse ducant. Sed ô te (ausim dicere ?) nequâ! Nouios, Pomponios, Titinnios, Petronios, quidquid hoc genus Atellanas, Mimos, Satyras scripsit, vincis aut æquas. Imò vno vincis, quòd saluo pudore & probitate iocaris. Quid iocaris? seriò loqueris, & de illo quod Græci *Necessarium* vocant, necessariò, atque id apud iudices, agis. Meum & meorũ risum! quâ fronte, quàm substrictâ aure, Cassij & Catones vestri hæc audiunt? Quid autem ille Baro? te patrono vir erit, aut fiet? magnam vim tui Mercurij & Marfyæ: atque iterum Cæneus, Arescon, Cossicius celebrabuntur. Extra iocum, argutus tuus libellus & in re seriâ, nec seriâ, seriò doctus. Vnum tamen etiam quæro, vel te augure Cominaeos nobis radícula hæc propagabit? Cui tamen fauere me fateor, ob sacrum illud nobis nomen. Illius autem misereor, quæ tuâ operâ fortasse Tantali aliquo fato contabescet. Sed abite istæ res: in meis quid? ah, quàm alibi occupamur! *Totos do tetricæ dies Mineræ.* Nam ecce, in Senecâ eram (ipsum nomen non ad hæc iuuenilia) atque eum perpetuo & breui, nec operoso, nec ambizioso, Commentario illustrabam. Alius hodie mos, scio: & ideò iudicia fortasse huic labori non secunda: sed nobis MORES ANTIQVI placiti, vel ex solenni meo scito. Asconius, Seruius, Cornutus, & quidquid Scholiastarũ superest, haud aliter scripserunt. Vidistin' autem PANEGYRICVM nostrum PLINIANVM? ad hoc exemplum Annæus erit. Tu, si tanti, submone & iudica, si tamen legisti. In Galliæ vestræ finibus iterum motus & belli fluctus, vt audimus: sed in finibus: nos autem, vt ille ait, * *ἐχόμενους ἐν ἀρχαῖς* <sup>in fluctibus vel-
ut in ipsis
sumus.</sup> Quis euoluet? non Pax sed Parca, vt ego auguror: quæ fera ad te veniat mi Rolliarde. Louanij, VII. Kal. Octobr. ∞. IOC.

Epistolas etiam nostras dare in lucem parabamus, saltem duas tréve Centurias.

EPISTOLA LXVII.

Augustam.

MARCO VELSERO S. D.

ACCEPI iconem meam, à se gratam, vix cum elogio quod inuidendum subscripsisti. Nam præter te, auctorem quem suspicer? aut quis ibi sic me amat? & nisi sic amet, sic aberret? Ex corde, modicum aliquod maluissem, & quod pudor aut merita mea non prorsus damnarent. Nosti me? hæc alta abhorreo, & cum Solone,

Necque me esse primum vestrum, aut imum existimo.

Sed eat, non reuoco, nec possum: quisquis leget, sciat ab alterius æstimatione, non meâ esse. Nos in Senecâ lentè, imò vix pergitur. Quid diffitear? quattuor iam menses feriatum me, ab illo quidem opere, viderunt. Causa est, fastidium, & velut gravidarum quidam languor, quem concipere soleo in opere longiore. Itaque interiunxi leuiter, & tuo consilio (meministi nuperæ scriptionis?) Epistolas cœpi colligere & parare editioni. Centuria vna aut altera prodibit: sed scin? quòd cum tuo aliquo periculo? certè nisi tu aurem vellisses, vix fecissem. De Plinij loco benè inquiris & censet. nam censione certè eget. Velim autem adire te Diodorum libro 1. qui aliquid iuuabit: & P. Bellonium, quem scio scripsisse super hoc argumento seorsim, & olim vidi, nunc requiro. Vale V. C. cui in amoris hoc certamine numquam dero palmam. Louanij, vii. Kal. Octobr. ∞. Ioc.

EPISTOLA LXVIII.

CONSVLIBVS ET SENATVI

Imperialis opidi Francofurtensis.

ADEO ad vos SENATORES inclyti, causâ duplici: & vt gratias agam pro ope quam tulistis, & vt ostendam iure ac meritò à vobis latam. Oratiuncula prodierat in meo nomine, in quâ aliud meum non esset: monitus ab amicis, vos monui: audistis, illam à Catalogo vestro abdicastis, id est, vitâ & luce (quod in vobis erat) priuastis. Gratias, inquam, ago hoc nomine: & præiudicium vestrum quia merui, spero nunc & iudicium; si hæc pauca legisse otium & voluntas vobis erit. Et vt sit,

per

per vrbis vestræ Genium, & iustitiæ sacrum nomen, rogo. Orationiunculam illam negavi meam esse. quid ita? quia res ipsa dissidet, phrasis non conuenit, & facies tota scriptiōis. In re, quid tam alienum à meâ modestiâ, & moribus, quàm aspera illa & insultantia scribere? Neque enim mea certè illa professio, nec Theologum vel in somnio assimilamus. Quid etiam si scriberem? sic vulgariè & sordidè? sic, quod caput est, improbè imò impiè? Nam ille est noster sensus, SENATORES, antiquare in religione, & cum maioribus sapere: nec hunc calumnia aut vis vlla, non dicam exuret nobis, sed exuret. Neque nego in locis me vixisse, vbi hæc alia: sed non ideò animo ego alius, & si quid in verbis aut scriptis fortè excidit: verè excidit, & pœnitentiam talium ago.

* Η' ἔτι καὶ νεότητι ἐπιποφίσει τοὺν ἀνδρὸς:

* Vanam
homini mē-
tem reddit
cum pube
iuuentus.

ait poëta ille sapiens: & vel hoc sufficiat, ad scriptiunculas istas omnes vnâ spongiâ eluendas. Sed in hac re, non eò cōfugio. imò non dixi, non scripsi inquam: & præter materiam, dictio & scriptio ipsa clamat. Cui nares aut cerebrum pituita sic obruit, vt vel inspectis ijs, me & stilum meum non requirat? Pleraque omnia non dicam languida, insulsa, sine Charite aut Venere: sed multa sordentia aut absona, quæ non solùm puritas & elegantia, sed norma & Grammatica respuat Latiaris. Et horum ego sim auctor? Sine superbiâ dicam. ab illis ipsis iuuenilibus annis studium mihi & successus fuit, puriter & venustè scribere, priscos imitari, qui in hoc genere regnassent. Cur non hîc comparent, vt in Taciti meâ *Prefatione*, vt in *Antiquis lectionibus*, quas sub idem tempus vulgaui? Hæc satis apud sapientes iudices, id est vos SENATORES erant: & vt non solùm plaga in me nulla criminis, sed nec suspicionis macula hæreret. Sed lubet tamen exspatiari longius, & toto campo discurrere, non laboratē, sed insultantē. Age, ex ipso scripto, quid si palàm elicio & efficio, me scriptorem non esse? Nam vt furibus aliquid ferè ad indicium; sic mendacibus solet excidere, ad agnoscendum. Titulus libri præfert, Orationem hanc in *Lugduno* vrbe typis excusam. Quæro, in utrâ? in Celticâ illâ longinquiore, an in hac nostrâ vicinâ? neutribi. Sed cum rem inquisiuius, compertum est, TIGVRVM Heluetiorum, theatrum esse, vbi scæna hæc calumniæ instructa. Per

fidem, hoc est fidem quærere, in ipsâ fronte atque aditu sic mentiri? Quis autem typographus? latet, nec alius ibi editus, quàm
 * Nullus. Homericus ille * VTIS. Sicut Pandarus, apud eundem, grege sciorum tectus, ex insidijs Menelaum vulnerat: sic iste, & calumniæ sagittas spargit, in communi illo grege typographorum delitescens. Quin prodixis ô homo? si vera, si certa affers, quin te verum certumque auctorem tenemus? sed inscriptio etiam examinetur. *Oratio dicta Jene, XXIIIX. Iulij, anno CIO. IO. LXXIV.* Itane dicta? & hoc te dicere, satis est? Quid si Menechmus aliquis furiosus tibi:

—— te sacram coronam surripuisse Jovi?

Te in carcerem compactum, et virgis sub furcâ casum?

fatis acceptum habeamus hæc facta? atque utinam duo faciēda! Sed bonâ fide, SENATORES, quis innocens erit, si hoc dixisse sufficiat? Quis non aliquid meum aut alienum adumbrare potest, & sic protrudere? si illud valebit,

* Non licet
aut fas est,
qua dixeris
aduersari.

* Οὐκ ἔς' ἐδὲ εἴποιε τὸν ἐπὶ αὐτῷ πρῶτον.

Latus ad calumniâ limes; & in quo liberis quadrigis illa inuehatur & exulter. Claudite. & quod mos, quod ius postulat, siquid meum asseritur, subferatur & à me scriptum. Manum, inquam, meam depono: ut germanum aliquid sit meum. Heu, quid feci? miser, in quæ vincula me indui? Vulcania: Mars tenetur, adeste dii reliqui, spectatè, ridete. Certè ridebitis, nec magis in Atellanis ullis aut mimis. Cum enim ab ipso illo typographo, in vrbe vestrà, quæreretur, meâne illa Oratio, & an manum meam haberet? Omnino, inquit, ipsam: & è chirographo eius expressi. Argutulus ille meus reposuit, Quæ igitur, fodes, illa scriptura? Bellissima, inquit: omnia munda, nitida, atque adeò capitales clausularum litteræ minio notatæ. O noster Apollo, ô Pæan! non potuisti magis scopum tangere sagittâ certiore. Ego bellè & mundulè scribo? vellem: sed totam Europam testem
 * bella scrip-
tionis * καλὴν γραφίαν
huius habeo, & querelas sæpè, quòd autographa mea ægrè vel non legant. Quid amplius? minio Capita noto. Tuum sic mentientis decebat, sed stigmatè prius inustum. Sed tamen aliud ecce manus meæ argumentum. nam *Volgus*, & *Volnus*, & *Voltus* scribitur: illo scilicet antiquariorum more, quorum ego vobis dux & caput designor. O Blitomamma! ——
 * - mentem
eripuit tibi
Iupiter ipse. * ἐν μὲν σοι φρένας εἰ-
λετο

λετο μητις Ζδ'ς. Ego vsquam aut vmquam sic scribo, sic scripsi? Rideat aliquis non te, sed me, si infistam: & profectò cum Euripide,

* Καὶ τὸτο λυτὸν, σιωποφειν τοῖς μὴ σοφοῖς.

* Et hoc
grauē est,
desipere
cum ins-
ipientibus.

Vno dicto hoc totum de manu meâ diluam. Posco eam, & vrgeo: si profertur, ego Mucius fiam, & ardeat illa in igne. Sed aliud etiam in titulo: dictam Ienæ *ultimo Iulio, anno LXXIV*. Hem, hem! hæc portenta sunt, quæ nullus expiet aut explicet ab Etruriâ aruspex. Quid ais? dic iterum, ego tunc Ienæ? Ienæ. SENATO-RES, ad Plautinam fabulam confugiendum est, & Sosias ille aduocandus, qui persuadeat posse fieri,

— tempore vno,

Homo idem, duobus vt locis simitu sit.

Nam ego non dicam illo mense, sed quattuor antè mensibus Ienæ non fui: è quâ migraui primo Martio, & Vbiorum Coloniam veni, nec Turingos equidem vltra vidi. Quomodo igitur illi me? nisi, cum eodem Sosia,

Egomet me illuc reliqui, & si fortè oblitus fui.

Hæc vera sunt, & scriptis meis editis, & testibus semper affirmanda. At erratum est in numero. Non apparet. nam & ille antiquario isto more, consultò LXXIV. est scriptus. Hæc in titulo mendacia: in ipsâ Oratione quæ? pluscula, sed vnum etiam bellum. Facit me dicere: *Ardet adhuc in vertice nostro sanguineum illud sidus, quem Cometam vocamus*. Itane Cometes illo anno? Eluce,

* Μέμνηας ἤδη, καὶ πρὶν ἐξέσῃς φρενῶν.

* Insanus
es nunc, an-
tè desipiens
eras.

Nos scimus, cometam vnum miti & Iouiali splendore fulsisse (non sanguineum arsisse) ipso anno LXXII: itemq; alterum, grandem, minacem, caudâ in scopas porrectâ, anno LXXVIII. Vbi autem, & quando, tuus hic intermedius? nos in Europâ nulli vidimus: tu noue Eudoxe, ita illum in cælo, vt me Ienæ. Vah poëta huius fabulæ! quàm malè & inconspectè composuisti hoc argumentum? Nimirum magnum illud Numen est, & tutor etiam nostri Genius, qui mentem his talibus eripit aut obnubit: & efficit vt nō palàm falsa solùm, sed inconsistentia dicant. *Perierat innocentia*, ait ille, *si nequitia iuncta esset prudentia*: non est. & voluntatem magis nocendi, quàm artem habet. Satis, satis. manum mentemque ab his sordibus: ad vos inclyti SENATORES conuerto. Spernite, vt cœpistis, eiusmodi calumnias: spernite?

imò & coërcere, quod munus vestrum, quod utilitas publica, à vobis poscit. Si quis opes ereptum eat, punitis: & non magis istos famæ & boni nominis prædones? Nam *famæ quidem & fidei damna* (ait verè Liuius) *maiora sunt, quàm quæ estimari queant*: quid cùm ita publicè, & scriptis editis, inferuntur? Nam ore si quis calumniam aut conuicium facit, apud paucos, & in vno aliquo opido, potest: qui libris, & Typographiæ hac tubâ, quid nisi insonat & inflat eas in Europæ totius aures? Apud Indos legem fuisse olim didici, vt qui semel mentitus esset, ab omni magistratu, honore, munere exsors haberetur & repulsus: ô in istis reuocetur, qui tot improbis mendacijs caput & famam petunt innocentum. Quid innocentum? benè merentium etiam dicam. & quid aliud tot annos egimus, atque agimus, quàm vt nostris vigilijs & scriptis erudiamus, & viam ad optima sternamus iuuentuti? Fecimus sine dolo: vt porrò sine noxâ aut metu liceat, vos SENATORES, & qui alij PRINCIPES ac rerum domini estis, rogamus. Imperium & coërcitio vobis in improbos: vtimini. quia PRINCEPS (vetus vox aurea) QVI CALVMNIATORES NON CASTIGAT, IRRITAT. Ita vos cum rep. vestrà, SENATORES, Deus florentes beatosque faciat, in hoc & illo æuo. Louanij, III. Kal. Octob. ∞. Ioc.

EPISTOLA LXIX. *Lutetiam.*

ISAACO CASAVBONO.

ANIMADVERSIONES tuas in Athenæum accepi, gratum sanè donum te mittente. Agnosco amorem, quem iure tamen deberi mihi scio amanti. Quod ad ipsas, quid nisi te dignæ sint? nec vel conetur aliquis tale, nisi interiore quadam & variâ doctrinâ: quam tibi consensu tributum imus Casaubone, qui aliquid sapimus aut iudicamus. Fruere, atque etiam vtere: & vt hætenus, in publicum dimanent ab vberi hoc fonte aquæ. Faue re nos, hoc scito. & quid aliud? vnâ decurrere hoc stadium cùm languor vetat, ille meus vetus; tum nescio quod fastidium, quod vel tempora vel ætas in nobis gignunt. Laborum iam veteres sumus, præmia ijs quæ nosti: extrema hæc ætas, quid nisi se aspiciat, aut potius illa alta, quò imus? Nos & nostra paullatim deficiamus, & videmus ipsa illa ingenij opera

-tabe-

—— *tabescere et ire**Ad scopulum, spatio ætatis defessa vetusta.*

Itaque ut in extremo cursu agitatores, calcem respicimus, & adspiramus ad quietem. Eram quidem in Annæo nostro, & pars magna peracta, sed cunctor & obhæreo in reliquis; an spiritum & impetum recipiam, nescio. volo, nolo, æstimo, contemno. Hoc ferio volo, ut me ames tui peramantem: quod corde & fide dico.

* Ζῶς δὲ ζῶντων, οἷόν ἐν ἡγεμονίᾳ θεοί.

Vale. Louanij, XII. Kal Nouembr. ∞. IOC.

* Testis
Deus mihi
esto, & om-
nes calites.

EPISTOLA LXX.

Lutetiam.

FRIDERICO LINDEBRUGGIO.

PLVRIES te scripsisse quod adsignificas, id credere me par est: sed & hoc te mihi, nullas accepisse (vnas in Batauis datas excipio) quibus vices non detulerim respondendi. An in te parcam mi Lindebruggi, qui huius officij passiuam, ut sic dicam, operam ita largior, ut negem benigniorem in Europâ manum esse? Gratulor tibi aduētum, & magis moram in eâ regione, quæ tota humanitati facta, non dicam dabit, sed augebit in te eius sic studioso. Viros ibi habes inter Europæ lumina: nosce, accede, accendere, & melior, doctior, clarior ab ijs redi. De legibus Longobardorum, & quæ adhærēt, auidè exspecto: & magis Glossarium. nam & ego in ijs (sed meo ingenio, & sine Theseo) aliquid inquisui & indagaui. De typographo autem nostro, si ita statuis, ad eum scribito: ego secundas facere non abnuo, & eum adhortari. Casaubonum illuc esse, mihi volupe: an docturum tamen publice, an in priuatis studijs (non enim otio) futurum? Scripsi ad eum, & pariter, credo, accipietis: vos & pariter me amate, sic affectum in tales. Louanij, XII. Kal. IX. bres. ∞. IOC.

EPISTOLA LXXI.

Lutetiam.

IACOBO AVGVSTO THVANO V. C. S. D.

DOMO & cōtubernio meus hic est, quem vides. Quid commendem? iam feci: & hoc nomine, scio, carum habebis, quia meum. Hoc petit, posse interdum aspectu, & (si vacat) affa-
tu

tu tuo frui : quod sibi voluptati & fructui , sed & honori apud alios ducet . Nomen summi viri patris tui iam olim te illustravit : accessit à te lux altera , ne radium inuide ijs , qui à longinquis oris venerabundi accedunt . Hoc de Baronio : quid vltra ? de me , quod nolim & nolis , sum in morbo , nec illo veteri & familiari tantum , sed & nouus aduenit , & humor se insinuauit in pectus , qui tredecim iam dies affligit , & quamquam non lecto , tamen domo & cubiculo tenet . Quid me soletur , nisi communis lex , Næuio expressa ?

Pati necesse est multa mortalem mala.

Vt tu , Vir amplissime , rarò & ferò , Deum precor . Louanij , VII. Idus Nouemb. ∞ . IOC. Casauboni vsumfructum tibi gratulor : eius litteris ante dies aliquot respondi , & hîc iterò salutem .

EPISTOLA LXXII. *Burdigalas.*

FLORIMVND0 RAEMVND0 , *Senatori.*

EGO verò , Vir Cl. scriptum tuum contra fœdum & veterem errorem illum iamdiu accepi , & accepisse me litteris sum testatus . Eæ ipsæ etiam nunc inter meas scidas . An ego huic amoris tuo non responderem , quem sic acrem in me & , pænè dicam , igneum ostendisti ? ab eam valdè non ab humanitate tantum , sed à peculiari meâ indole , quæ verbis rebusq; benigna est , & se exferit vbi copia cumque datur . Enimverò delectauit me scriptum tuum , testificor , suauis simul & argutâ eloquentiâ , tractatione eruditâ , quam pietas vbique intercurrit & commendat . Sed quid ego iudico ? habes magni illius , an summi potius viri , testimonium , quo gloriari etiam ipsa Modestia possit . Faueo tibi & gaudeo : mihi doleo , quòd illum aliosque ibi rei Christianæ apices visere & adire non fuit , vti animus & votum meum erat . Verè enim hoc tuus filius (quem reducem tibi gratulor) narravit , & desiderasse me , & desideratum fortasse fuisse : sed Numen illud , quod nostra gubernat & temperat , consilijs meis intercessit . Valetudine me afflixit : quæ etiam nunc languida , & à parui roboris filo pendet . Parca incidet , cùm volet : sed affectum meum erga te non minuet , quem animo insitum secum ille ad meliora loca (ita voueo) feret . At de coniugio , quod tu à
Mercurio

Mercurialibus nostris audieras, quàm risum mihi mouit? Ego, vir optime, non recens in eam nassam veni, sed annos iam vigintisex custodia hæc me habet. Liberos tamen nullos genui, nec hunc coniugij fructum aut lenimentum Deus dedit. Tuos ut tibi, te ut ipsis longum seruet, corde eum rogo. Vale vir Cl^{me}. Louanij, XVI. Kal. Decemb. ∞. IDC.

Adolescentem quem mihi commendas, iam meus est, & faueo & amo.

EPISTOLA LXXIII. *Augustam.*

MARCO VELSERO.

AD Puteanum cùm per te scribo, an non ad te vnà? Decere arbitror, imò & debere, cùm præsertim quod nunciem habeam, de valetudine meâ paullum firmiore. In lapsu ea fuit mihi Velsere: & videbamus palam ire ad plures. sed Deus meus adspexit, tenuit, & in veteri statione iterum locauit. Insistam, dum auocer, & turbida hæc liquidis ijs mutem. Seneca meus iam menses aliquot sepositus iacuit: & testor Numen, animus sæpius fuit deponendi. Ut naus in malaciâ hæret: sic ingenium in hoc languore, cui melior aura non adspirat. Quid igitur pangam? luteum aut bliteum aliquid, & quod priora nostra dehonestet? Non semel mihi is metus est: & ô te aut alium ferio amicum, si quis ferio moneat, & aurem vellat! Addo, quòd etiam tempora & eum video (falsus Calchas sim) quibus breui non dicam pretium, sed vix vita sit optimis artibus, quas iuimus & imus cultum. Tenebræ & barbaries imminet, & diffundent se per Europæ nostræ campos. Sed Deus curabit: interea CENTVRIAM EPISTOLARUM tertiam edo, sed ad Italos aut Hispanos tantum: & causâ mihi fuit sic disponendi. Sequuntur aliæ, in quibus Velserus meus agmen ducit. Martialis Raderi quando in lucem? alij minantur, & antecedent. Mone, saluta, & tu V. C. corde salue. Louanij, XII. Kal. X. bris. ∞. IDC.

EPISTOLA LXXIIII. *Lutetiam.*

ISAACO CASAVBONO S. D.

ANIMADVERSIONES in Athenæum tuas nuper vidi, nunc legi, quid sentio? tuas esse, & vel ad inuidiam laboriosas &

* quod ver-
bum de
claustris
exijt oris?

* Nec tibi
per cultum
sublādior.

eruditas. Fruere his Dei donis mi Casaubone in eius tuamque gloriam, in nostrum omnium usum, qui meliore quidem illa Musā capimur, id est, priscā. At de Polybio tuo, — ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων; tu ut tenebris æternis illum damnes? sic enim ambigis & loqueris (obseruavi:) ah vanè, ah stultè, & reuoca illud verbum. Quid verbum? facta prome, & ipsum nobis da in clarā luce. Potes, aut nemo hodie. Hæc tibi candidè, * μηδέ τι σ' αἰδοῦμαι. Neque nescio concurrere te in parte operis mecum: quid refert? Lipsij omnes hac in re sint, æmulatio cesset, sed & figuræ istæ & morsus, quibus petere aut peti inuicem litterati solemus. Malo more, damnemus: inò quin iuuamus potius & monemus alij alios, ex priuato & publico usu? Vellem, velis: & fac mihi age in MILITIA, quam tertium inus recusum. Gratum erit; & coram si simus, ex ore meo videas internum hunc candorem. Qui has tradet, meus contubernio fuit. si comitatem ei exhibes (& rogo facias) mihi imputabis. De eodem nuper ad Ampliis. Thuanum: cui nunc corde salutem voueo. Louanij, III. Nonas Decemb. ∞. Ioc.

EPISTOLA LXXV.

Lutetiam.

SEBASTIANO ROLLIARDO J^{do}.

* nec in
somnia.

E GO te, cum Varrone hoc dicam, modo scænatici tetigerim? * ἔδ' ὡς ὄναρ. Ioci fuerunt innoxij, puri, & niueos dicam, quia & frigus, credo, habuerunt. De moribus tuis ne mihi verbum, scio sanctos esse: aut scripta tua mihi mentiuntur, character ille interioris mentis. Sed hoc mitto: in victoriā & triumpho tuo pænè ipse triumpho. O bona sententia, an censura, in sexum non semper bonum! & valdè eum soluit, credo, & fibulam verecundiæ laxauit, licentia hæc bellorum, quæ tu inciuilia iure appellas. Quando apud nos terminanda? nam vos nōne finem videtis, cum extra fines ea ablegastis?

* At nobis
alij obue-
niunt alium
de dolores.

* Ἡ μὲν δ' ἄλλοθεν ἄλλα παρὰ πολλὴν ἄλγος κείται.

Queri, ac pænè indignari libebat, tristem Belgarum sortem: nisi ille coërceret, & ingereret,

* O fatui,
diuis qui
succesimus
iniquè.

* Νήπιος, ὃς Ζῆνι μενεαίνοντι ἀφ' ἐπ' ἐόντες.

Ergo ad me & te redeo. & gratias corde habeo, ore dico, pro Carmi-

Carminibus bello & erudito, quod Senecæ meo præfigendum misisti. Præfigam enim: etsi iam diu desij, ut obseruare potuisti, hoc genere scitamentorum condire dapes nostras, ob asperos quosdam Morychos, qui has laudatiunculas in meam culpam & superbiam trahebant. O morum communium, ô mei ingenij ignaros! Et vereor ut iterum eiusmodi calumnijs segetem ipse mihi seram, cum Epistolas edam: in quo nunc scito me esse. Est tanti, dum vota & consilia amicorum audiam: dum boni etiam benedicant, quod Dei & ipsorum benignitate adhuc fuit. Sed heus, fas est te & qui me amatis, * *ζωάρεα τίνων*: ita ab ipsis pænè *Saluti sacrificare?* Orci cancris nuper sum reductus. Viuo tamen & spiro, & tuus semper mi Rolliarde. Louanij, postrid. Nonas x. bres. ∞. Idc.

EPISTOLA LXXVI.

ANTONIO FABRO BODERIO, *Legato Regis Galliarum.*

QUOD petebas à me, etiam si nec petisses, faciebam. Amo & curo iam diu adolescentem nostrum, quia à te commendatum, quia per se etiam commendatum: & indoles est, quæ meretur produci. Quanto autem libentiùs promptiusque faciam, te sic rogante? cui ut gratificari & obsequi velim, virtus tua & sine colore probitas facit. Omitto alia externa, quæ splendent circa te, sed quibus origo est ab illis. Ergo de præceptore in Græcanicis iam prospexi illi nostro. unde? è meâ domo: nec aptiorem potui aut fidiozem elegisse. Est adolescens mihi à manu & studiis: cuius operâ facilè caruero diurnam horam vnâ, quam cum illi impendat, etiam mihi sic cupienti. Fateor equidem decorum magis, quam necessarium esse totum hoc Græcari: sed in adolescente cui ætas & ingenium florent, cur spernamus etiam & conspici nolumus hos doctrinarum flores? Sicut arboribus, quarum propria dos & finis est fructum ferre, etiam folia videmus congenita, & flores: idem in studijs, & ornatum habent ac poscunt, præter nudum illum prudentiæ aut sapientiæ fructum. Quid etiam quòd fama sic postulat? pone mihi litteratum virum in coetu similium, vbi lectio aut sermo de Græcis: turpe obmutescere, & cum rubore inscitiam fateri. Addo, quòd vix hodie non dicam Latinè, sed Gallicè quisquam scribat, qui non ex

câ linguâ intermisceat : hærebit ibi noster, & qui vadum hoc transferat, expectet : Nolim : non tu quoque scio, Vir nobilissime, & vel fratris tui (nunc inter beatos) illius multilinguis admoneant exempla. Finio, & à magno Deo tibi valetudinem firmam, mihi beniuolentiam tuam deponco. Louanij, XII. Kal. Ianuar. ∞. IOCII.

EPISTOLA LXXVII. *Monachium.*

THOMAE MERMANNO, *Doct. Medico & Consiliario
Ducis Bavarie.*

CVRA tua pro Fieno nostro me quoque afficit V. Cl. & ipsum illud in te amare cogor, quod quem amo sic amas. Bono fato Spadam ille venerit, ubi te nouit, insinuauit, & amicitiam pepigit, quæ affatim ei non voluptatis solum adfert, sed fructus. Honestissimum enim hoc munus, quod apud Principem vestrum obire in eius manu est, vni tibi debet : & suscipiendi, fateor me auctorem semper fuisse. Quod ab inuito animo verus in eum amor expressit. nam me tantum aut nostra si consuluissem, maneret potius, & vsui priuatim nobis, publicè splendori esset. Vsui inquam. nam & ego imperatore hoc in morbo vtor : qui me latens, ignobilis, tria iam lustra lancinat & diuexat. O triste factum ! quod & tibi congenitum audio, & doleo : non tamen sine solatio aliquo mei, quod illinc deriuo & traho. Subit cogitatio, Tunc indignè & dequerare in assiduo languore esse, cum medicorum isti principes non sint exfortes ? En Mermannum tuum, eâ non peritiâ solum, sed prudentiâ virum, & addo virtute, iacet, nec se arte vllâ erigit : tu erigere, & cogita auctorem illum nostri occulta ea morbi semina sic indidisse. Vt arbores aut stirpes interdum folijs floribusque marcent, obscuro vitio & ab radice sic nobis fit. feramus, & cum poëtâ dicamus;

*Namq. ita
decreuerunt
mortalibus
immortales
Afflicti ut
vivant.

Ὡς ὃδ' ἐπακλώσαντο θεοὶ δειλοῖσι βροτοῖσι
Ζῶειν ἀχινύμεναι.

Sed ad Fienum nostrum. ille verò iam apud vos esset : nisi eum quoque inualetudo, & maioris metus tenuisset : quod ex litteris eius satis discas. Nam profectò Istro fallacior sit, si apud tales Principes ludat. Publica apud vos parum læta audimus, Canisiâ nuper

nuper captâ: & nobis etiam noster Mars non ridet. Etsi Principes tamen optimos habemus, & inuidia fati erit, si non felices. Quod abominor: & te meque V. Cl. tandem propitiato numine saluere toto animo voueo. Louanij, ix. Kal. Ian. anni ∞ . IOCI.

EPISTOLA LXXVIII.

Lutetiam.

FREDERICO MORELLO.

DIV siluimus. languore an ignauia, nescio: sed illo potius, qui iam non hospitium, sed domicilium me habet. Si tamen & ista mixta, haud excuso. & ut in morbis pessimum est, non habere mali sensum: sic bonæ ego etiam spei, qui & mea mala siue culpas agnosco. Agnosco? imò & emendo. atque ecce manum ac stilum mihi laxat iste, quem vides, & quem domus mea ad vos misit. Qui etsi stirpe non est è me aut meis: tamen institutione & disciplina. & hos tales, quasi adoptione proles, Deus plures mihi dedit. Crescant, boni perseuerent, & tales ament: inter eos te mi Morelle. quod iste, gnarus mei sensus & iudicij, facit. Norit inquam te propius, fas conuenire interim. nam ipse vos & vestra videndi, atque ab ijs discendi, finem * ἀποδυσίας * peregrinationis habet: quia adolescens etiam est, & ut ille ait,

* Οὐδέ τι πω μὲν τοῖσι πεπερημέναις πυνυνοῖσιν.

* Nondum: etiam ex usu rerum prudentiam adeptus.

Da, quaeso, admissionem me petente: & à me pariter siquid volles, scriptum factumque cense. Louanij, iiii. Kal. Ian. ∞ . IOCI.

EPISTOLA LXXIX.

Bruxellam.

BERNARDO MONTGALLIARDO, Theologo & Ecclesiastæ eximio.

SALVTEM mihi à te nunciauit, & tuam super eâ curam, is qui has defert. An non delectari me fatear? imò & erigi, ac meliorem fieri, & pænè, ut sic dicam, tuâ hac curâ curari. Quanti te merito tuo semper fecerim, qui me norunt, sunt testes: quibus crebrò aliquid de ingenij & eloquij tui laudibus fuit audiendum. Quod si est: quid ambiges, quin ab eo quem sic æstimeis & amem, votiuum mihi sit amari? Atque ego ex famâ communi, rarò fallaci arbitrà, priuùm te noueram: ipsum deinde vidi, conueni,

ueni, & quod ante omnia pono, in publico audiui. Quem? Homericum illum non senem, sed quod admirationem augeat, iuuenem:

* Cuius ab
ore fluit
vox nequā
dulcior
ipso.

* Τῷ καὶ ὑπὸ γλώττης μέλιτος γλυκίων ῥέει ἄωδ' ἡ.

Profectò ita est. & Hercules Gallicanus ille, quem maiores nostri coluerunt eloquentiæ præsidem, in te reuixit: & tu ille es, qui velut catenis deuinctos trahis audientium animos, in quam partem cumque tibi visum. O vtinam mihi fas regustare tua mella: quia vt ij qui à dipsade percussi sunt, magis magisque sitiunt: sic nos, qui semel à telo tuæ linguæ. Quia ita tibi tamen diserta est, vt pia simul & fructuosa sit. atque vt floribus alij ad odorem aut aspectum vtuntur tantum, medici etiam ad sanitatem: sic tu istis doctrinæ & eloquentiæ, non ad voluptatem, sed magis ad salutem. Maneo in voto, vt audiam: & id meo magno, quid si etiam tuo aliquo, bono? Non enim vt fonti qui hausit, luci qui vidit, nihil profuit: ita hîc est. sed contrà, intellegens auditor & in rem suam eligens, aliquid etiam illi, qui docuit & effudit. Nam in vulgus quàm multa pereunt? & tanti sæpè est iis vitreum, quanti margaritum: apud nos aliter. qui, sine superbiâ dicam, bona arbitrari possumus & æstimare: & quod caput est, arripere & imitari. Deus mihi det, & te longæuum V. R. & Eximie tuendæ simul & propagandæ pietati faciat. Louanij, III. Kal. Ianuar. ∞. IOCI.

EPISTOLA LXXX. *Gratium.*

MARTINO DELRIO, *Presb. Soc Jesu S. D.*

IAMNUNC tuas accepi, mi frater, gaudij & doloris anceps: quia & illud capiebat, ob felicem tuum aduentum, & hic non abibat è diutino silentio tuo conceptus. Scis quanto? quintus mensis iam fluebat, cùm vidi tuas: scriptas antea fateor, sed vbi aut cuius culpâ hæserint, noster tamen metus ille fuit & angor. Obsecro, si me antiquum ainas, enitere vt & scribas citius, & certius mittas. Nos valemus, vt solemus: fato tamen nuper vicinissimi, & alibi iam pro functis habiti. adeò fama periculum interpretata est, & solēs auxit. Abiit, viuimus, legimus, vix etiam scribimus, & Senecæ nostro aqua hæret. Conabor cum viribus & ani-

& animum recipere, atque adeò ardorem: sine quo meæ quidem Camœnæ nihil possunt. Publica hîc sunt, ferè vt reliquisti: etiam tumultus illi militares, paullùm fracti quidem & minùs tumidi; sed vt in mari valdè moto, etiam vibratio est & tremor, post tempestatem. Cetera silent, aut frigent. nisi quòd Galli nos excitant & in se intendunt, magnis properisq̃ue successibus in Allobrogico bello. Inuolui nos, boni timent, alij sperant. Etsi nunc calidi & densi rumores de pace erant: da vt validi, ô tu ille pacis auctor. Nobis expediat, vobis etiam illîc expediat: quibus valdè timere incepimus à Canisîâ captâ. Heu fraudem, ignauiam, an quo nomine appellem, ducum militumq̃ue! Sed & finitimi Germani, non dicam auertunt pericula sua fortiter, vix seriò aduertunt. Sannè iungi Principes nostros inter se opus, quod conari omni ope Pontifex dicitur: vtinam efficiat, & semel tristitia hæc bella lætis & gloriosis illis mutet! EPISTOLAREM CENTVRIAM SINGVLAREM (ita inscripti) nunc edo, ad *Italos & Hispanos* tantùm. Quid? contemno alios, & meos? absit: sed causas habui, quas aut videbis expressas, aut diuinabis. Radero iamantè meo submissi quædam in Martialem: & alia velim, si velit occupatio, aut valetudo. Velsèrum te vidisse, & talem iudicasse, gaudeo: neque ambigebam. Magnus ille vir etiam in prisco & magno æuo fuisset. Toto animo eum amo. Scis quòd etiam te, mi Pater, æternùm: rogo fac mihi, & raritatem illam scribendi emenda; meq̃ue simul pertuas preces. Louanij, vi. Kal. Febr. ∞. ICCI.

Adfuit mihi hodie Ger. Riuius Typographus, qui Magicis tuis fecit primam, sed illustrem, lucem. Cuperet tuâ veniâ recudere, & Additamenta habere. Si potes, gratificare viro bono, & ego quoque rogo. Chartam, typos, omnia ex voto tuo promittit. Rescribe, quæso, quid animi tui sit: si potes, idem quod nostri. Iterùm vale. In acri frigore, & per quod manus mensq̃ue torpet. Ideò ab alienâ hæc manu sunt, ne mea incondita sit molestia.

EPISTOLA LXXXI.

MARCO VELSERO S. D.

CENTVRIA nostra prōdijt, & mitti ad te iussi. Aliæ sequen-
tur: si tamen tuta à calumnijs hæc via. quas solas si fugio
(nec enim laudem hîc appeto) satis est, & officium hoc largimur
amicis. Officium. nam ego eâ mente facio: in meliori ere vel ope-
râ exhibiturus, si opes viresque meæ essent. Quem hîc vides, ami-
cus noster est, in re lautâ elegantiarum & antiquitatum appe-
tens, earumque amor in Italiam traxit. Nefas putavit te non vi-
dere, quem melior fama notum apud nos & longiùs fecit: tu meâ
causâ vel leuiter fruendum te dona, & me seriò tuum ama. Lo-
uanij, x. Kal. Mart. ∞. IOCI.

EPISTOLA LXXXII. *Leopolim Russiæ.*DEMETRIO SOLICOVIO, *Archiepiscopo Leopolitano.*

MAGNUM mihi gaudium, imò exultatio fuit, in scriptio-
ne tuâ tam amicâ, tam honestâ: sed quod tamen velut
animi lumen nubecula aliqua mæroris an pudoris obduxit, cum
cogitarem videri me in officio cessasse, quod prior & ultro digni-
tati tuæ debebam. Videri, inquam. nec enim re cessavi, sed ipse
scribendo præueni: etsi in missione nescio quid, casu an fraude,
turbatum sit aut commissum. Annus iam & menses labuntur,
cum à Davide Hilchenio monitus de tuo in me affectu: gratias
litteris egi, & quanti facerem iudicia de me tua, quia maximi ip-
sum te, ostendi. Verba hæc non esse, ipsam rem auctorem do,
ecce meas litteras, quas iniunxi huic chartæ. Atquin alias vllas
tuas, præter has, non equidem vidi: & benè sit viro nobili Hie-
ronymo Ferrerio, qui iter istis aperuit, per tam longa viarum, fe-
lici successu. Quod autem benignè scribis, etiam in illo Sarma-
tiæ Europææ margine (verba tua sunt) illustre mihi nomen esse:
lætari me id, sed cum aliquâ animi contractione fateor. quia con-
scientia vereri me adigit, ne parùm firma ea lux, & velut in
aëre caducæ stellæ. Quid enim (pectore hoc promo) magni in
nobis nostrisque, præter animum & conatum! illum amicum
virtuti,

virtuti, doctrinae, & magis sapientiae, non nego: & hunc, qui tentarit gignere aut producere ea in animis aliorum. Hoc sine scripsisse atque edisse me scio: quæ utinam postuma, ut præsens hæc ætas, probet! Nam cum aliter, & fera illa iudicia demutant: quid miserius hac classe nostrâ scriptorum? Nam cum plebeis istis & ordinariis simplex atque vna corporis mors imminet, nobis etiam illa ingenij: atque ita verè dixerim, vitæ vltioris cupidine, bis nos mori. Sed tamen, utcumque posteri, fruimur interea hunc fructum; atque in re istum alium, quod animus, dum talia pangimus, seriò abducitur à cogitatione circumstantium vndique malorum. O noster, ô vester, imò ô Europæ status! quis eum fixis animi oculis videat, & non, cum Ioue illo Homérico, * αἱματόεσας ψιάδας destillet? Et illud inter omnia co-

* sanguineas guttas

quit maximè, capitale & summum, per dissidia hæc ciuilia, religionem cuniculis suspendi aut concuti: euertendam deinde bellis, quæ hostis ille Christiani nominis strenuè, & heu feliciter, infert. Mala hæc nostri æui: in quibus tamen & bonum esse licet ac iuuat, & per vestigia maiorum (conari me firmiter scito) è fluxis his rebus transire ad illas æternas. Eas, etsi pietas & virtus tua tibi conciliant; ut seruum tamen id sit, & diu terris luceas, nostrum est votum. Vale, ô re magis quàm titulo Ill^{mc}. Louanij, xv. Kal. Maijas. ∞. lccj.

EPISTOLA LXXXIII. *Leopolim.*

HIERONYMO FERRERIO V. N.

QUID, quid hoc est? Sarmatia te habet, quem ego in Daciâ esse censebam? quid magis etiam miri hoc est? tu Latine ad me scribis, & ita ut si in grege nostro esses, vetus harum litterarum & solens? Mi Ferreri, ab adolescentiâ in bellis te fuisse scio, & Martis illa castra coluisse, non hæc Musarum aut Minervæ. Prodigium, non mentior, mihi visum: & nomen tuum agnoui, ipsum in scriptione abnui: sed vel inuitus & gaudens denique adfensi, te illum meum amicum, & crebrum inuisorem esse. Sed per Deum, cur totum hoc litterarum studium me celasti? cur, quasi hospes in Latio, auertebas à talibus & sermonem & vultum? Homericus ille Vlysses mihi in mente, qui eloquen-

* in terram
lumina
fixus,

* viro stu-
pido assi-
milatus:

* verba ip-
sis in nubibus
brumali-
bus aqua.

* decorè,
* fastidicè,

* pax spe-
ciosa:

* - cum mor-
talibus ille
irascitur
atque mi-
natur.

* Factum
Dei istud,
neminem
culpo vi-
tium.

tiam callidè diffimilans, *stabat initio immobilis*, ut inquit, * *καὶ χρο-
νὸς ὁμαλῶς πῆξας*, & planè * *αἰὶδ' οὐ φωνὴν εἰκώς*: at cùm loqui cœpisset,
tum emittebat illa * — *ἔπειτα νικᾷ δ' εὐσυνεῖς εἰκότα χειμερίσιν*. Cum eo
te comparem in parte. qui hoc Latinè loqui aut scribere, callidè
an modestè nos celans, nunc denique effundis copiosâ epistolâ,
& Deum testor, decorè scriptâ. Quid tamen mirer? inter eos ibi
viros agis, qui olim barbari, nunc nos tales faciunt: & è Græciâ
simul & Latio pulsas aut spretas Musas apud se comiter habent.
Itaque gratulor tibi in ea loca aduentum; & nec illi infido &
vafro, aut fortunæ tuæ potes irasci; quæ tristis visa, duxit te ad
res fructuosas simul & lætas. Atque illud etiam vnicè gaudeo,
quòd magno illi Demetrio, re magis quàm nomine Antistiti, in-
notuisti, atque adeò te probasti: ô viro quem veneramur pariter
& amamus! iam olim ex famâ, nunc ex tuis, magis quæ eius litte-
ris, doctè, prudenter, amanter ad me scriptis. Ac benè à te factum
& * *προσηκόντως*, quid *προσηκόντως*? imò * *μανικῶς*, quòd asseuera-
ueris ultro me scripturum & priorem fuisse, si de tam insigni eius
voluntate mihi constitisset. Profectò enim ita feci: & simul Da-
uid Hilchenus (de quo scire aucto viuâtne & valeat) simul, in-
quam, ille mihi tetigit de isto heroë eiusquæ animo: scripsi sta-
tim, & Fortunæ iniquitas non mea inscitia est, si litteræ hæ amif-
fæ. Sed hæc de ipso, magis ad ipsum. de te, subindicas breui ad
nos rediturum. quod equidem non dissuadeo (quî possim, con-
tra animi mei sensum, qui te frui desidero?) sed tamen quæ scæna
etiam rerum apud nos sit, & scire te velim, & cogitare. Tristis
est, & procul à nobis illa, quæ vicinis arrisit, * *εἰρήνη ἀγλαόμορφος*:
lentus Mars habet, rapinæ, seditio, & vno verbo, thesaurus ma-
lorum. Aliam faciem à nouâ istâ facie status expectabamus: sed
frustrâ, manet illa tempestas quam Iupiter iminittit (cum Ho-
mero dicam) * — *ὅτε δ' ἄνδρες ἀνδραγαθὸς χαλεπήνῃ*. Illam enim
causam adspicere, aut certè promere malo, quàm has medias:
iterumquæ cum alio poëtâ,

* *Θεὸς τὰ πρᾶγμα. μηδ' αὖ αἰπὴν βρόταν.*

Sed hoc mala auget, quòd vix spes non dicam finiendi, sed le-
uandi sit: nisi quòd in Italiâ vestrâ mirificos apparatus audimus,
& planè regios, nec tamen in ipsâ (ut aiunt) explicandos. In bar-
baros ibimus? & tandem magni aliquid concipient patrabuntq;

magni

magni isti reges! O Deus donet, & ponere aut seponere hæc minuta & atterentia bella: nec alio ferè fructu. Quia autem de bellis, age, tua * Πολεμικά quando lucem, & nos ipsa videbimus? quæ * Militaria, auxisse & poluisse te scribis, & quidem in Latinâ veste. Prodeant hortor, multa boni iudicij & peritiæ scio olim me in ijs obseruisse. Bella etiam in tuâ viciniâ, ut tangis: & quidem vtriusque: sed tangis tantum. Cur non vberius? iuuet nos audire longinquos illos fragores, magis quàm propinquos excipere hos nimbos. Scribes igitur, si illuc manes: sin autem, quid opus est? dices coram apud tui tuorumque sermonum auidos & amantes. Louanij, xv. Kal. Maijas, ∞. ΙΟCΙ.

Ille, qui se * ὁμαιμον meum dixit: non est, ne * προσήκων quidem * Consanguineum κατ' ὀνημίαν, nisi quod * ἀδελφὸς αὐτῆς τὴν ἀδελφὴν ἔζημε τῆς ἡμετέρας ἡρας. * adfinis per nuptias, Cetera, vir bonus est: & si quid ei benè factum meâ gratiâ, non * frater eius sororē mea est ingratum. * Iunonis duxit.

EPISTOLA LXXXIV. Leopolim.

CYRILLO Magno Archimandritæ Alexandria, & Exarcho.

HEUS heus, quid istud est ^a ὦ αἰδέσιμε ἄνερ, & λογώτατε; ap- ^a venerabilis vir & pellas me ab extremâ Sarmatiâ, tu è mediâ Græciâ? Epi- ^b doctissime? stola enim tua sic dicit, prorsus ^b ἡττικισμένη: quam cùm legi, quid ^c Atticè scripta: aliud mihi visus, quàm ^c γένεσθαι τὰς τῆς ὑμετέρου ὑμέττου σίμβλας; At- ^d gustare que tu etiam suavi cogitatione eò me penniâ tuâ, velut illâ Pega- ^d Hymetti vestri fa- si, transfers: dum scribis, ^d τὸν αἰδεσιματάτον Σολικόβιον οὕτω με φι- ^e Reueren- λειν, ὥς καὶ τὰ πονήματά μου (ita loqueris) εἰς τὴν Ἑλλάδα πέμψαι. O vi- ^e dissimū So- rum amoris, nescio an iudicij, præclarum! Egone aut mea ^f liconiū ita tantum, ut in illam cultissimam olim mundi partem, ista ^f χαρίτας μὲν οὖν αὐτῶς ^f me amare, ^g Graciam κώματα mittantur? Et de amore quidem, ^g σαφῶς μοι σύννοιδά οὐκ ἀξιο- ^g ut & lucu- ^h las meas in ^h οὐχ ὡς μαρτύ- ^h miserit. ⁱ πολλὰς ὀφείλων οἶδα: at de iudicio, ⁱ & σαφῶς μοι σύννοιδά οὐκ ἀξιο- ⁱ ceterunculi ^j ὅτι τέτων. Et si tamen ea ipsa & amo & accipio, ^j οὐχ ὡς μαρτύ- ^j gratias illi ^k εἶμα, ἀλλὰ κένζα. ὥς τὴν αὐτόματον ἐν ἡμῖν πρὸς ἀρετὴν & παιδείαν ὀρ- ^k multas de- ^l bere scio. ^l μὴν, ὅτι πλέον περισσὸν & ἐξεργάσειν. Atqui & tu mea vidisse scri- ^l nō merna- ^m isse, itē scio. ^m bis, & ipsum me cupere, si quis Deus daret. O si te, si me ^m hō ut te- ⁿ stimonia, ^o sed stimu- ^o los: ut ijs in- ^o sita in nobis ^p audiat! libens lætusque voti huius damner, & animum & cor- ^p ad virtutē ^q pus, in quo tam candidus ille habitat, unā amplectar. At nunc ^q & doctrinā ^q cum propensio

magis acu-
atur atque
excitetur.

i bellorum
nimbos:

k leui mo-
mento sus-
pensam:

i gausu-
rum me hoc
gaudium,
m o vir do-
ctissime, per
Mercuriū,
amabo &
venerabor
in eum.

cum nostra, cum vestra video, & utrobiqueⁱ πολέμων ἀέλας: cum
etiam meam valetudinem sic tenui filo nexam, η^k ἐπὶ μικρῆς αἰω-
ραμένην ῥοπῆς: equidem diffidoⁱ χαρήσεσθαι τῆτο τὸ χάριμα, & non nisi
animote meum videbo, in eoque gestabo. Faciam certè. & te^m ὦ
ἀνερ λογιώτατε, νῆ τὸν λόγον, φιλῶν καὶ τιμῶν ἐξτελήσω διὰ βίης. Louanij,
xv. Kal. Maijas. ∞. Iocci.

EPISTOLA LXXXV. Eodem.

IOANNI ALNPECKIO, *cui Leopolitano.*

NEC inussa, nec excusa, si me alloqueris, litteris neque in-
scitis, & certè affectus optimi in me plenis. An ingratum
habeam in illo quoque axe me amari, mea æstimari? Facite, nec
in redamando imponam: utinam mea tantum firmiter habeant
id pretij, quod ijs nouitas aut vester amor indixit. At de Ioachi-
mo noto mihi olim (& cuius frater vxoris meæ sororem coniu-
gio habet) gratum, quòd ei etsi in iustâ causâ, meâ etiam causâ,
adfuiſtis. Tibi debeo, debeo Danieli Richio, & illustribus illis
patronis quos nominasti. O Sarmatia, quàm dispar illi veteri
es! quàm ad artes & elegantias nunc adspiras? Quæ quidem ar-
tes à nobis & violento isto Marte exsules, ad vos iuerunt, non
hospitium, ut videntur, sed domicilium electuræ. Malè tan-
tùm sit illis recutitis, qui vos premunt, aspero sed & pudendo ser-
uitio: liberos & incolas, inancipia & exsules terrarum. Sed hæc
diuturna esse non possunt: & comprimendi illi, aut oppriment.
quod abominor, & vetus florensque regnum, te vnâ mi Aln-
pecki, diu stare & saluere opto. Louanij, xv. Kalend.
Maijas. ∞. Iocci.

EPISTOLA LXXXVI.

IOSEPHO IULII F. SCALIGERO S. D.

SILES, filui: sed prior ecce appello. Prius etiam si materies
fuiſſet: quæ nunc aliqua, an mentior? Epistolas enim nostras
mitto, id est inanes aliquot sermones, & utinam non nugas se-
rius vir dicat aut ducat. Tamen mitto. verenti manu, fateor: sed
quid te celem aut subducam, quæ publicata sunt? Lector ijs esto,
si voles: Censorem abnuo, in alio omni opere expetitur. Quid
enim

enim nisi notam feram, & in Cærites, si fortè, referar sine suffragij deinceps aut stili iure? Fiat, ego quoque agnoscere culpam, quàm vitare melior: & vna excusatio occurrit, amici. Ij (non mentiar) voluerunt, & porro volunt: at tu cum Euripide,

* Καὶ τὸ τοῦ λυπρὸν, συνεασοφεῖν τοῖς μὴ σοφοῖς.

* Et hoc
grauē est,
desipere
cum insi-
piensibus.
* Iactui
sum obno-
xius:

Sed hæc facta: ego interea * εἰς βόλον καθίσταμαι: tua seria quando? Eusebiana illa dico, quorum dies cessit. Flagitaberis, nisi soluis. Fac, nos ama, & vale. Nam de morbo aliquid audiui, sed fuisse. Louanij, viii. Kal. Maias. ∞. ΙΩCΙ.

EPISTOLA LXXXVII. *Gratum.*

MARTINO DELRIO Soc. Iesu S. D.

ALTERAS tuas accepi. nam primas illas ego quidem non vidi, & periisse certò non arbitrariò scio? quod tamen mihi dolet. Omnia alloquia tua grata, cara: & magis nunc ex tanto interuallo. Quod de morbo meo audieras, ita fuit, & pænè capitali: seruator ille Deus auertit, & viuere etiam meo bono (ita interpretor) indulgit. Nam de alieno, quid nimis solíciter? satis hunc cursum cucurri, & iure clamem,

Sit modus lassò maris, & viarum

Militiæque.

Atque ego in ipso Annæo, quem super omnes scriptores amo, * δαδουχίας illum lusum specto, & velim esse cui faciem hanc tra- * traditio-
dam. Increpas me, scio, & adurges. sed quid dicam? velle, vix nis faciunt
exsequi: adeò post illum morbum, animo quoque languco & torpeo,

Pocula Lethæos vt si ducentia somnos

Arente fauce traxerim.

Deus melior me respiciat, & ego iterum illum. Epistolâs cœpimus edere, & præmissimus illas ad externos velut gustum: at tu caue suspicari de omittendis ijs, in quibus iure tuo loca multa imples. non fiet, si viuo: nec si moriar quidem, si dispositio tamen mihi post vitam. Collectæ iam enim & digestæ. Quòd tua quædam priuato carcere claudantur, nolim, nec ius est: sed in eos, qui super te possunt, & quibus tuo arbitratu addictus nexûsque es, quis aliquid possit? Vtinam apud eos! res facta sit,

* Laruam.
* - è plan-
stro liberè
loqui.

& vindiciæ illis compeditis. Satyras amici illius expectamus, quem cum tu sic ames, non ego ut tu, imò ut te, amem? Argumentum suaue & mimicum erit: nec moueat aut terreat sceptri illud * *μωρμωλυκεῖον*. Ludat sub tegmine, & credat * *ἐξ ἀμάξης παρρη-
σιάζεσθαι*. Scripseram in tuam personam: lituras vides. ignosce, siue diuinaui, siue erraui. Porro illud de miraculis, miraculum, nec ab ullis hîc auditum, quos ego quidem audiui. P. Leonardus, si est, geniale putat: & scis quàm assiduè tales ludos ludant. Apud nos tacitæ velut induciæ, quod ad bellum attinet: quidam ex pacto promulgandas etiam putant, triennales. O si vester ille Mars sic frigeat! aut si noster à calore illo mutuetur! Enimuerò ego numquam magis suspensâ aure, & substrictâ bibi de Turcicis, quàm nunc cum te dimidium nostri ea loca habent. Meo iudicio (sed amantis & idcò fortasse prætimementis) securitas non illîc, & migratio placeat priusquam fuga. Tamen apparatus magni, & occulto fine, in Italiâ nunciantur: magni, utinam illîc explicandi! Aliqui de Africâ petendâ ominentur. scilicet ut

—— Libyam propinquis
Gadibus iungant, & uterque Pænus
Seruiat vni.

Sed dies hæc reuelabit: non meum animum, quem nosti tuo nexum ac pænè insitum esse. Sic sit æternum, & vale. Louanij, VIII. Kal. Maijas, ∞. ICCI.

Epistolæ nostræ minore modulo recuduntur. sustine quæso, ut sic habeas, commodiores translato. Breui fiet. Salutat te P. Leonardus, & contubernium meum.

E P I S T O L A L X X X V I I I. *Lutetiam.*

SEBASTIANO ROLLIARDO I^{ro}.

LITTERAS tuas vidi, nondum Baronium qui præmisit secuturus. Quod fauoris tui auram adspirasti iuueni, gratum acceptumque habeo: & is finis Galliam visendi, ut vos tales videret & si daretur, insinuaret. Benignè & comiter à te factum: gratias habet, adeò non requirit aut queritur: & ego me fateor in vinculi eius partem venire. Tene nos, solui non lubet: dies tantum illa, quæ vindi ctâ manumittit, asserat in libertatem. Ego

in

in otio, sed segni & quod deprecet, si Numen aures votis meis donet. Valetudo abiecit, & litterule nostrę iacent, ——— * ἐπεὶ νύ μοι * *-nam mihi dii curas alias pepererunt.*
 ἀλλὰ θεοὶ καὶ κῆδ' ἔτευξαν. Quod V. C. Gosselmus sic benignè defert, utraq; manu arripiam, si sum qui soleo: nunc animo. & gratias (seriò rogo) à me habe, & non abnuere me tamen, sed differre donec possim uti. Quid autem vos illi acres & instantes, in hac altâ pace? ubi scripta, & eius fructus? An si fortè litteræ à vobis quoque abeunt, ut orbis est hic rerum, in alium orbem? Ego ijs diuturnam aut stabilem sedem apud nos non ominor: inuitus, sed res eò ducunt. Omitto * θυμὸς ἀνὴρ μύθον: te amplector, & * *Sermonē mordētem animum:*
 saluto. Louanij, prid. Kal. Maijas. ∞. ΙΟCΙ.

EPISTOLA LXXXIX.

ANTONIO FABRO I^{to} S. D. *Nunc Romæ.*

TENE, Vir clarissime, per ambages circuire & velut excusare, quòd ad me scribas? Ah, tales sæpè Fabri strepant circum meas aures. quid strepant? suauiter circumsonent debui dicere: quid Fabri? ita, sed illius generis, de quo vates,

* Οὐ μέτ' Ἀθηναίης γλαυκὸπιδ' ὅς τ' ἀγλαὰ ἔργα

Ἀνδρώπας ἐδίδασκεν ὅππ'ι χθονός.

Certè ex illo es, & iamdiu agnoui, cūm * πολυδαίδαλα scripta tua vidimus, quæ Themide & Musâ fauentibus, an dictantibus, emisisti. Et tu talis, sic vltro, sic benignè, me compellas? amorem defers, & poscis? Accipio mi Faber, teneo, in Vulcania vincla compingo: & vnà me illaqueo, libens cum tali Venere ætatem hæsurus. Nosti Apollinis & Mercurij Homerici votum, quod in mente habeo & imitor, illorum si non sacerdos, minister aliquis & camillus. At tu me attollis, frustrà, non secuturum. Ponder meum me detinet, & simul modestia: quam vnā virtutum amare me fateor eximiè, reliquarum parentem, & Sapientiæ ipsam prolem. Quid ego aut mea sumus? non magna, nisi à vestro amicorum affectu. Quid ipsi illi magni, & mirandi? riuuli aut canales diuinorum munerū: & imputare nobis nihil possunt, nisi accepisse. Itaque laudes vestras audio, non imbibo: amo tamen, & habeo veri amoris testes aut iudicia, cuius prima illa nota est, cæcum esse. O mi Faber, utinam videre & videri

* *Qui cum Pallade caruleâ multa inclyta facta Atq; artes docuit mortales. id est Vulcanus. multa & elaborata.*

videri in sacrâ illâ urbium licuisset ! valetudo detinuit, non occupatio, vt tu suspicare: & illam ipsam vicissem fortasse aut spreuissem, si gnarus fuisset tales ibi Vulcanos aut Cynthios etiam esse. Nam & hunc addo. Cynthium illum, inquam, purpurei senatus columnen, ô virum virtutibus proprijs clarum, & alienis amicum ! quem ego faueo nouæ huic Romæ, & pænè inuideo, veteri illâ dignum. Sed quò ab eo ? vereor vt tu, priusquam illuc hæ litteræ. quæ tamen cessatio non mea est, sed eorum quibus scripta vestra commissa : & herè demum fasciculus ille ad me venit. Hoc scito, excusa, ante omnia me cultorem tuum olim, nunc amicum ama. Louanij, prid. Kal. Maijas. ∞ . I D C I.

E P I S T O L A X C.

ANTONIO FABRO , *Legato Regis Gallie* S. D.

ADOLESCENTEM nostrum migrare, mihi quoque è re videbatur, nec diutiùs in illo puluere volutari. Eo iam peruenit vt bullam ponere, & togâ liberâ possit insigniri. Sed tamen ita liberâ, vt inspector etiam sit qui coërceat, & videat ne in isto flexu ætatis alicubi hæreat ad metam. Videor mihi repperisse idoneum. qui & nobiles aliquot, idem ferè ætatis, in contubernio habet, & eosdem priuatim etiam docet ac format. Tuum adiungi si placet, dabo operam, vt modico impêdio, & magno eius commodo, fiat. Nam definire aliquid aut transigere cum altero non visum est, neque debui te inconsulto. Si igitur suffragium tuum accedit, porrò imus, & rem hanc, cum bono Deo, dabimus confectam. Ego ipse autem non desinam & curare adolescentem, & in oculis habere, & te, Nobil^{me} domine, in hoc corde tibi deuoto. Louanij, III. Idus Maijas. ∞ . I D C I.

E P I S T O L A X C I.

Lutetiam.

NICOLAO BRVLLARIO , SILERIO , *Præsidi.*

CVM è Romanâ legatione, re feliciter & ex vsu gloriaque regni, ex voto Regis tui confectâ, redisse te audirem, animus adegit gratulari, & simul affectum scriptione renouare, quem virtutibus tuis, sed & in me affectui, fateor debere. Louanij, cum

cum illo Nestore vestri regni, benignè me vidistis & vtrò conuenistis: hæret in animo comitatis huius memoria, sed & filij tui, quem apud nos ducendum formandumque reliquisti. Eum pro votis, aut supra tua vota esse & assurgere, equidem ominor: vt indolem illam vidi, modestâ virtute & acri ingenio laudabilem: quæ, spero, Italia non libauit, potius adiecit atque auxit. Felicem, qui in tuo illo contubernio! vt virtutem laudemque non stirpi tantum debeat, sed exemplo. Ego me tui cultorem, illius amantem, corde profiteor: & Deum precor tibi seruet, illi conciliet dignitatem, quæ regno, regi, vobis utilis, honesta sit, & salutaris. Louanij, prid. Idus Maijas. ∞. ICCI.

EPISTOLA XCII.

*Lutetiam.*IACOBO AVGVSTO THVANO, *Præsidi.*

CVM hæc occasio esset salutis scripto libandæ, feci: vtinam oris sermonisque tui libandi, quò sæpè & iamdiu adspiro. Nec enim nego, Galliam & res quattuor in eâ oculis vsurpandi acre mihi desiderium: sed vereor vt hoc tantum. Ego paullatim eo, — quò diues Tullus *et* Ancus: & conscientiam saltem mecum feram, quòd, si non iuuerim, certè amauerim, coluerim, adiutas prouectasque voluerim optimas, id est veteres, artes. Nouitia hæc omnia parum ad meum palatum: mores & viros antiquos amo, &

— *hos vtinam inter**Heroes natum tellus me prima tulisset!*

Frustrà, in hanc scænam an arenam damnatus sum: partes meas ago, aut potius egi, bona & bonos amaui, te mi Thuane. Louanij, prid. Idus Maijas. ∞. ICCI.

EPISTOLA XCIII.

FRANCISCO PYTHOEO *J^{to}* S. D.

BENE sit Malinæo, hoc quoque nomine magis meo, qui viam scriptioni ad te aperuit, iamdiu inter animo huic caros. Etsi quid Malinæo? tibi etiam debeo, qui beneficio & dono eam elicuisti. Gratum est: sed & illud, quòd in Senecam auxiliari

xiliari polliceris. quem equidem in parte absolui, sed Epistolæ restant. O me beatum, si coram frui & consulere detur! Fatum invidit, ego huic qui fecit & faciet: etsi optimi comminatis virum pænè iuxtà ac me amo. Rogo te mihi aliquid affectus eius largire, quem scis me in fratrem (nunc beatum) & in te constanter habuisse. Ite blanditiæ. audiat Fides, audiat Veritas, hæc ab ipsis esse. Bruxellæ, quò animi causâ iueram, Kal. Iun. ∞. IOCI. in circumstantiâ amicorum.

Si quid in Senecam, quæso matures: atque vtinam operam conferat ille Faber! Poterunt tutò Antuerpiam mitti, ad Moretum.

EPISTOLA XCIV. *Lutetiam.*

SEBASTIANO ROLLIARDO *J^{to}.*

EN iterum à me, quem produco. Vides adolescentem? scito ingenui animi ac morum esse, non sine comitate quâ delecteris. Rogo admittas, & visi, amari, coli ab eo patiaris. O si mihi primum esset! duo alia feci & faciam semper. Louanij, viii. Kalend. Iul. *ὡς τὰ χεῖρα* inter appellantes.

EPISTOLA XCV. *Lutetiam.*

NIC. RIGALTIO, S. D.

LITTERAS, & cum iis donum à te accepi, Vir Cl^{me}. donum, quale meo animo lubesceret, id est è gazis Charitum & Musarum depromptum. Certè ex interiore litteraturâ, &, vt sic dicam, * *κειμηλίαις* earum ista sunt, quæ tu ingenio & industriâ in lucem protulisti, victura in tuam famam & publicum vsum. Satis id mihi acceptum est, nec fidem mei dicti ætas mutabit. Itaque gratias dico habeoque, animo quàm verbis largiùs: & illum tibi offero, etiam, si non acceperis, tuum.

* *sepositis
opibus*

Istæ dicta te experiri & operis & factis volo.

* *scintillam* Iamantè & Onosandrum tuum videram, & in eo * *αὐτὴν* ðneg altioris meliorisque huius mentis: felicioris, quòd duces aut directores non desunt ad bona aut honesta. Inter quos profiteris Pythœum illum, à puero amatum mihi nomen, ô virum (viros vtinam possim dicere! sed alter abiit) & clarum pariter & magnum, sed
non

non pro magnitudine etiam clarum. Adeò virtus illa se contenta lucem non quærit, quæ vltro tamen circumfunditur, & vir ille

* *στασις* *οὐκ ἐπὶ βλάβει τῇ ψυχῇ* in honesto, ob ipsum, delectatur & acquiescit. Pergit suum cursum, ** stabili & profunda mente*

— *sicut caelestia semper*

Inconcussa suo voluntur sidera lapsu:

voluntur, & sine aliâ spe iuuant & lucent. Tu mi Rigalti illum æmulare, me ama, bonâ fide (dextram accipe) amaturum. Louanij, iv. Kal. Iulij, ∞. IOCI.

EPISTOLA XCVI.

Pragam.

IOANNI DYENBERGIO A REMEN S. D.

SERA tua scriptio, aut certè tarda videri poterat: quippe post biennium: sed humanitatem, gratitudinem, beniuolentiam ita vberem præfert, vt recens in te non solum affectus, sed aspectus noster viuere videatur. Profectò radices ille egit, & assurgere in legitimæ amicitiae arborem potest, si litterarum hoc affatu foueatur & velut irrigetur. Cui tu quidem originem à virtute aut eruditione nostrâ facis, addisquæ humanitatem: quam solam agnosco & amplector, aliarum quid nisi studium in me profitebor? Sed humanitatem certè libens erga tui similes, mi Dyenbergi, exerceo: quos honesti amor ad nos & longinquas alias oras mittit, & per Academias circumagit, id est per fora quædam & *παιδείας* artium bonarum. Quibus pretium quòd in tuâ illîc nobilitate etiam esse significas: volenti profectò mihi est, nec miranti, qui iamantè in eo tractu erectas & ingenuas istas mentes vidi, & ausim dicere, reliquias & semina quædam Romanæ gentis. O si Pax, mater artium, vos adspiciat! si Barbarus ille hostis aut fortiter minùs, aut feliciter, pugnet! beati vos, & illæ sedes, in tranquillo & moderato imperio, super reliquam ferè Europam. Nobilissimi viri Adami Galli Poppellij manum vidi & exosculatus sum: quid nisi à tuâ prædicatione sic in me affecti? Ipsi respondi, vt debui: tu & tuum erga me amorem serua, & illius (nam certè cupio & æstimo) si opus est, foue. Vale mi Dyenbergi. Louanij, iiii. Kal. Iul. ∞. IOCI.

Litteræ tuæ seriùs mihi redditæ, nec virum illum nobilem

Hatthardum Spehe ego vidi. Alioqui me & mea, te commendante, prompta habuisset.

EPISTOLA XC VII.

Pragam.

ADAMO GALLO POPPELLIO *Baroni Lobkowitio.*

DIVINVM aliquid (non blandior) hæc tam exuberans humanitas tua habet. Ita non vltro me amas solum, sed adis, & honestissimâ scriptione compellas? Mores communes si video, non solet, non decet: si tuos, debes, pro indole quidem quam melior Deus dedit. Vt enim ille ipse beneficia sua vel ignaris, vel certè non petentibus donat: sic à te factum, & affectum affatumque offers, quem meum erat elicuisse. Capi me fateor, & iam nunc videre te videor

*Tranquillum vultus, submittentemque modestè
Fortuna vexilla tuæ.*

Quem ego quidem eò pluris facio, quò magis à fastigio tuo descendisti: & quod referam non habeo, nisi, non dicam gratias, sed cultum & venerationem tui, deinceps in pectore hoc sedem habitura. Etsi quidquid illud est quod honoris mihi habes, facile intellego per me optimis artibus habitum: in quibus utinam sic promouisse me, animo hoc teste dicam, quantum tuo vide-mur. Sed conati tamen sumus, & à puero candidati earum fuimus: siquid minùs promouimus, vel temporum publica hæc miseria, vel priuata mea inualentia causam sustineat: cum quarum vtraque, fato quodam, conflictati sumus. Et ecce iam anni grauiiores, & cani me incipiunt spargere: abimus, non nisi conscientia optimæ voluntatis felices. Scripta quidem mea aliquot exstant: sed fortasse in numerum, sicut

——— *vaga cingitur astris*

Luna, & in Oceanum riuus cecidere minores.

Vt cumque est, odisse ea non debeo, quæ vos tales mihi conciliant: postera modò ætas sic iudicet, aut sic erret. & tunc profectò

Attingam solium Jouis, & caelestibus æquer.

Illi te, Ill^{me} Domine, incolumem, & tibi fartam tectam hanc BONAM MENTEM seruent. Louanij, prid. Kal. Iul. ∞. IOCT.

EPISTOLA XCVIII.

Gisorium.

ROBERTO DENYAE0, V. N.

QUOD litteris tuis gratiam mihi habes, pro curâ aliquâ & affectu erga liberos hîc tuos; gratum sanè est, sed vix opus, si morem aut indolem meam nosset. Ita enim non assueui solum, sed natus sum, ut libenter me impendam, sæpè etiam seriis relictis, in commoda iuventutis. Et si quæ feria magis sunt? & aut ego fallor, aut reip. accedit, quidquid in istos confero, qui illi crescunt & adsurgunt. A iuventute bonâ aut malâ, factâ aut rudi, respublica aliquando talis erit, cum isti inter rectores & præsides eius erunt. Est etiam hîc causa alia. quod faueo nationi tuæ & factum volo, cuius inclinationem in me & benignitatem semper sensi. Denique & tua humanitas accessit. coram vidi, contine- ni, & quid dicam? quod res habet, captum me à te esse: tu & tui utamini, siquid possum aut me decet. Louanij, IV. Non. Iulij. ∞. ICCI.

EPISTOLA XCIX.

BARTHOLOMAEO BVCHOVIO *Pomerano* S. D.

GRATVM ante menses te videre, gratum nunc in litteris re- cognoscere, & agnoscere perannantem affectum. A me idem nuncio, nec claudicabit inutua hæc affectio. Belouium tuum porrectâ etiam fronte & comi sermone excepi. Enimvero post breue colloquium ego quoque adstipulari ei modestiæ & honestatis potui, & acris desiderij lustrandi & discendi.

— * μέγας αὐτὸν θυμὸς ἐπέειχεν

Δῆμον ἐς ἀλλοδαπὸν ἵεναι.

* mons il-
lum impel-
lit & urget
Visere ad
externas
gentes.

Quod ubi iudicio fit, & rerum hominumque obseruatione & adnotatione, incredibiles in animo fructus gignit. Te eodem hortor mi Buchoui, & post Gallias Italiam illam lustra, artium & elegantiae omnis parentem. Quæ profectio ut votiua tibi sit, & in eâ postque eam salueas, superum numen rogo. Louanij, VII. Kal. Sextil. ∞. ICCI.

EPISTOLA C.

Spiram.

FRANCISCO LEISTINGO S. D.

SAEPIVS tuas accepi, nec meas reddidi, quia amorem aut officium præferebant tantum, vix quod exigeret responsi vices. At nunc & publica quæ significas, & priuata eò vocant: &, si non aliud, tua quoque assiduitas manum & stilum mihi soluat. Certè quæ de adfectu, quid adfectu? re ipsâ & testatione amoris Ioannis Mintzbergij, Prioris Carmelitarum, nuncias, gelidum aliquod & lentum pectus moueant: magis meum, quod natum factumque fateor incallescere & amare. Cum poetâ hoc dicam,

— *potius fugientia ripas*

Flumina deuincas, rapidis aut ignibus obstes,

quàm amantem redamare me vetes: præsertim vbi dotes & virtus, quæ inuitent. Felicitatem hanc meam censeo, & sine typho iacto, à multis bonisque amatum esse, amasse pariter: & id pluris facere,

Quàm si me liquidus Fortunæ riuus inauret.

Itaque audacter illi de mutuo meo affectu sponde, neque noxam (ex veteri monito) expecta. non fallam, neque ero — *ferre iugum pariter dolosus*. Sed hæc priuata: publica quæ tangis, parum læta. Electum ad dignitatem quem dicis, auersâ aure boni audiunt: etsi mutandum eum aliqui optant, aut sperant. vix ego, in hac ætate: — *nec amissos colores Lana refert medicata fuco*. Sed Deus hoc viderit,

Potens vel imo tollere de gradu

Mortale corpus, vel superbos

Vertere funeribus triumphos.

Atque vtinam de Afiano illo hoste vos triumphetis, quem aduentare audimus iræ minarumque plenum: nostris adhuc desidentibus, & velut expectantibus vt iniuriæ opportuni fiant. Alexander Macedo vbi es? cuius illud innotuit, *victorem fuisse*, NIHIL DIFFERENDO. Tamen in Italiâ apparatus, imò aggressio, & classis iam octoginta triremium, Auriâ duce, in communem illum hostem oram soluit, quò tamen, & quâ peculiari destinatione, nescimus. Apud nos Ostenda obsidebatur, imò oppugna-

Lipsius, Justus,

Epistolarum selectarum centuria sing. ad Germanos

Antverpia 1614

4 Epist. 114#Beibd.1

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10352226-1